

Naujais vardais nori daugiau iš darbininkų išspausti

**Pasenus meta iš kolchozo be jokios pašalpos.
- Vilniaus teatrų sezono pradžia.**

Opera Vilniuje sezoną pradėjo Verdi opera "Don Carlos". Režisierius — J. Grybauskas, dirigentas R. Geniušas, chormeisteris J. Dautartas, dekoratorius L. Truikys. (Ilgą laiką išbuvo šešėlyje). Recenzijoje buvo tvirtinama, kad "buržuaziniiais laikais" ta opera nebuvo statoma, kadangi ji "demaskuojanti religiją". Čia režisiorius Grybauskas turėtų vėl rašyti atitaisydamą, kaip rašė dėl vieno "zinovo" tvirtinimo, esą Lietuvoje nebuvo vaidinami Šekspyro veikalai. Iš tikrųjų, ši opera nieko nedemasuoja daugiau, kaip to paties pavadinimo Šekspyro drama, pagal kurią ir sudarytas šios operos turinys. O Šekspyro drama Lietuvoje kaip tik buvo vaidinta. Drama sezoną pradėjo Šekspyro Hamletu. Režisavo Romas Juknevičius. Tai gi abiem atvejais vadovai iš prieškarinių laikų. Bet aktoriai beveik visi jau nauji.

NAUJAIS VARDAIS NORI DAR DAUGIAU IŠ DARBININKŲ IŠSPAUSTI

Stachanovo ir stachanoviečių vardas jau kada išnyko iš apyvartos. Jo vietą kone kasmet išgarsinamas koks nors naujas vardas. Šmet Sovietijoje, taip pat ir Lietuvoje, ypač garsinamos brigadininkės Gaganovos vardas, kuri pamėtuosi savo gerą brigadą ir nuėjusi vadovauti kitai, atsilikusiai brigadai, kad ir ją "patemptų". Jos pavyzdžiu pasekti ir pereiti į sunkesnę, nepatogesnę darbą dabar yra didelė garbė.

Lietuvoje į pietus nuo Šakių yra didžiulis kolchozas, pavadintas Lenino vardu. Apie jo didumą galima spręsti vien iš to, kad jame darbininkų dirba nuo 9 iki 12 šimtų. To didžiulio dvairo urėdas (pirmininkas) yra Kostas Glikas: komunistas, deputatas, veikėjas. Jo kolchozas skaitosi gerai vadovaujamas, nors kada jis ir partijos suvažiavimuose visada dalyvauja, ir Sovieto posėdžiuose kalba, ir po kitų kraštų kolchozus važinėja (Gudijos kolcho-

zuose esąs dažnas svečias), žodžiu, visai panašiai kaip ta "šešupės" kolchozo Magdė Vosylienė, kuri irgi panašiai visur buvoda kažkokiu būdu keletą metų buvo tituluojama geriausia melžėja Lietuvoje, neva pirmelždavusi (pati?) po kelis tūkstančius litrų pieno per metus iš neva jos pačios prižiūrimų karvių...

Dar toliau į pietus, jau Kudirkos Naumiesčio rajone, yra Katilių kolchozas. Jis šiuo metu laikomas atsilikusiu. Kaip paprastai, dėl atsilikimo kaltas pirmininkas. Tą pirmininką "išrinkti" Katilių kolchozai įpiršo (liepė) rajono partijos sekretorius. Dabar tas pats sekretorius liepė tą pirmininką pašalinti. O į naujus pirmininkus pasiūlė — ir, žinoma, tuojau buvo "išrinktas" — Kostas Glikas. Jis tuojau per spaudą ir radiją pradėtas garbinti, kaip gaganovietis, kurs iš gero kolchozo eina vadovauti atsilikusiam. Tik čia yra skirtumas, kadangi Glikas savo pirmojo kolchozo nepalieka. Sakosi, suspėsiąs abu kolchozus tvarkyti. Ir, žinoma, suspėsiąs algas iš abiejų kolchozų paimti.

"UŽTIKRINTA SENATVĖ"

J. Galskis iš Pumpėnų parašė tokį viešą skundą: "Buvo laikas, kai už stalo sėsdavome aštuoniese — aš su žmona ir šešetas vaikų. Bėgo laikas, mes senom, vaikai augo, mokėsi. Ir štai dabar jau dvyliktus metus sūnus Alfonsas dirba Panevėžio cukraus fabrike, dukterė Alfūnė ištėkėjo ir gyvena Kovo Aštuntosios kolūkyje, Juozas mokytojauja, Vytautas ir Birutė dirba

statybos valdyboje. Pats jauniausias Antanas iki karinės tarnybos dirbo Joniškėlio pramonės kombinato Talkonių kalkyne, o grįžęs iš armijos ir turėdamas elektriko specialybę, pradėjo dirbti Pasvalio statybos valdyboje".

Čia reikia pastebėti, kad vaikai, išskyrus jauniausią, augo ir mokėsi dar priešbolševikiniais laikais. Skundas prasideda dabar:

"Visa tai pasakoti mus verčia viena skaudi istorija. Apie dešimtį metų, nuo pat kolūkio susikūrimo, čia dirbome, kartu džiaugėmės pirmais pasiekimais, pergyvendavome nesėkmes. Kol galėjome, triūsėm fermose, laukuose. Bet viskam būna riba — nebėra sveikatos: man 68, o žmonai 63 metai. Atrodo, galima jau ir pailsėti, nes per amžį dirbom, nuleidę rankų nesėdėjom.

Nukelta į 2 psl.

VAKARAI NEATITRAUKS SAVO IGULĮ IŠ BERLYNO

Valstybės sekretorius Chr. Herter spaudos konferencijoje pareiškė, kad JAV, Britanija ir Prancūzija yra nusistačiusios Berlyne laikyti savo igulas, iki Vokietija bus suvienyta, nepaisant rusų noro pasirašyti separatinę tautos sutartį su Rytų Vokietija ir pastarajai pavesti kelių į Berlyną kontrolę.

Herterio nuomone, tarptautinė įtampa po Chruščio vizito šiek tiek sumažėjusi, bet pagrindiniai nuomonių skirtumai tarp JAV ir Sovietų Sąjungos pažiūrų liko nepasikeitę.

Korespondento klausiamas, Herteris atsisakė pranešauti skilimą tarp Maskvos ir Pekino, tačiau pabrėžė, kad JAV laikanti Sovietų Sąjungą "iki tam tikro laipsnio" atsakinga už komunistinės Kinijos ir kitų komunistinių kraštų veiksmus.

Sovietijos vicepremjeras Frol Kozlovas, kalbėdamas Berlyne, kuris buvo suparaližavęs laivų susisiekimą Atlante ir Gulfo jlanke nuo praeito trečiadienio. Streike dalyvavo per 100,000 laivų pakrovėjų. Prezidento nuomone, tas streikas taptų "pavojaingu tautos sveikatingumui ir saugumui", jeigu tęstųs toliau.

Prezidentui panaudojus Taft - Hartley aktą uostų darbininkų streikui nutraukti, plieno pramonė ir unijos susirinko naujon "viršūnių konferencijon", bet pasitarimai nedavė nieko naujo. Atrodo, kad prezidentui prireiks ir šiuo atveju panaudoti minėtą aktą, kad užbaigus jau beveik tris mėnesius besitęsiantį streiką.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Kongreso tyrinėtojai pradėjo apklausinėti savo metu garsėjusių "mokslinių" televizijos programų - konkursų dalyvius, kad nustatytų, ar tikrai ten apgaulės. Pirmieji duomenys iš "Twenty-One" programos dalyvių apklausinėjimų parodė, kad klausimai ir atsakymai "konkursų" dalyviams būdavo padiktuojami iš anksto ir nurodoma, kaip vaidinti klausimų atspėjimus.

Tadas Meckauskas
4207 Euclid St.
E. Chicago, Ind.

Chicago rajono žurnalistų suvažiavimo dalyvių dalis po pamaldų už žuvusius žurnalistus prie Jezuitų koplyčios (Chicagoje) su Jezuitų Provinciolu tėvu Krištanavičiumi, S.J. Ant laiptų stovi tėvas Krištanavičius, S.J., J. Paplėnas, Z. Juškevičienė, kun. J. Prunskis, A. Gintneris, A. Valentinas, A. Rūkštelė, J. Janušaitis, J. Vaičiūnas ir kiti.

A. Gulbinsko nuotrauka

Ūkinis gerbūvis mūsų tarpe

Bedarbiai mažėja, numatomi geri uždarbiai, bet neužmirštama, kad po to vėl ateis atoslūgis

J. KAZLAUSKAS

vidutinis metinis pajamos yra \$6,200.

Nuo 1955 metų automobilių pardavimas vegetuoja. 1958 m. modeliai, lyginant su kitais metais, buvo bankrotas. 1959 m. modelių pardavimas geras, bet tie, kurie galėjo pirkti, nepirko, laukė 1960 metų produkto.

Šis produktas yra įvairus, stilingas, ekonomiškias ir patrauklus - pasirinkimas didžiausias. Du automobiliai šeimoje darosi jau ne prestižas - reputacijos klausimas, bet reikalas verčia turėti didesnę mašiną visai šeimai, o mažesnė susisiekimo su darbovieta priemonė. Prieš ketverius metus 4,8 milijono šeimų buvo 2 automobilių savininkai, šiandien jau siekia 7 milijonus. Ir augimas yra tikras reikalas.

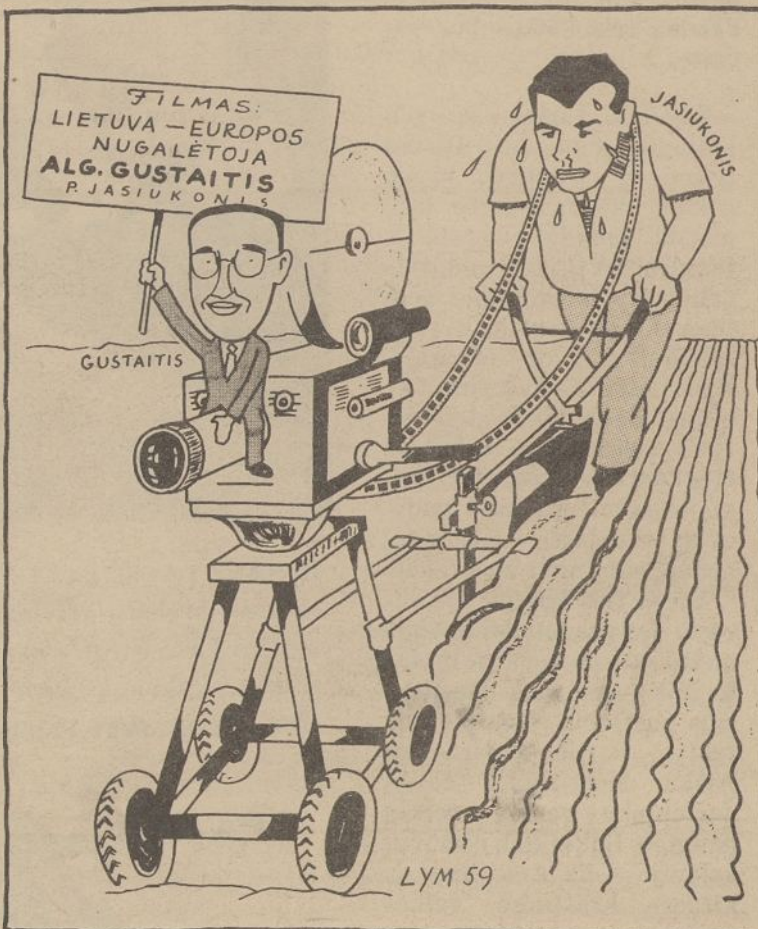
Pieno streikas, padaręs ūkiui daug žalos, greit pasibaigs susitarimu arba Taft - Hartley įstatymo pritaikymu, kuris prezidentui duoda teisę įsakyti darbininkams grįžti į darbą 80-čiai dienų.

Užsienio prekių konkurencija yra tam tikro laipsnio skausmas, ypatingai, kad jis nerodo tendencijos mažėti, bet didina importą ir mažina eksportą. Ši padėtis nėra išsprendžiama mėnesių bėgyje, žymiai ilgesnio laiko tarpas yra reikalingas, kuris gal būtų pajėgus sustabdyti skausmo augimą. Jo panaikinimo, labai abejotina, ar realiai galvojas kraštutinis optimistas ir laukia.

Baigę bėdas, verskime puslapi, kuris yra įdomesnis ir palankesnis ūkiniu požiūriu.

1960 metų automobilių modeliai vartotojų bus šiltai priimti. Abejojančiam šiuo tvirtinimu pateikiami tokie argumentai: Ūkinės krizės artimoje ateityje nesimato, uždarbiai geri, šeimos

KAI VIENAS PRAKAITUOJA, O KITAS SAVE REKLAMUOJA

Lietuviškų filmų dirvoną ariant...

KAIREJE: Čikagietis lietuvis aktyviai pasireiškusias priešchruščiovinėse demonstracijose Chicago centre.

A. Gulbinsko nuotrauka

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone:

HENDERSON 1-6344.
Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief:

Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas:

HENDERSON 1-6344.

Išėina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Dirva eis tris kartus per savaitę

Dauguma skaitytojų, vykdant persitvarkymo planus, kurie privedė prie dabartinės Dirvos leidimo, dažniais atvejais mus klausdavo, ar ji bus dar dažnina, ar paliks du kartus per savaitę einančiu laikraščiu. Atsakydavome, kad jei, be įrengimo savos ofsetinės spaustuves, dar pakils skaitytojų skaičius, tada tikrai susidarys sąlygos Dirvos leidimą dažninti.

Kaip žinote, vykdomą 500 naujų skaitytojų telkimo vąj sėkmingai užbaigėme. Bet toks naujų skaitytojų skaičius buvo pats mažiausias, kad sudarytų natūralias sąlygas Dirvą dažninti iki trijų kartų per savaitę. Todėl, jį baigę, naujų skaitytojų telkimą vykdome toliau. Ir reikia pripažinti, kad duomenys kalba, jog esame geram kelyje. Per rugsėjo mėnesį buvo gautas 41 naujas skaitytojas. Atseit, beveik pusantro naujo skaitytojo kasdien. Ir toks skaitytojų augimas, sutelkus visas pastangas, Dirvos turinį dar labiau gerinant, galimas. O jei galimas, tai ir Dirvos leidimas tris kartus per savaitę įmanomas.

Dirvos dažninimo klausimus svarstant, buvo atsiųsta ir Vilties Draugijos narių, dalyvavusių praėjusį pavasarį įvykusiame suvažiavime. Didžioji dauguma pasisakė už leidimą tris kartus per savaitę. O visų Dirvos skaitytojų buvo atsiųsta, skelbiant specialią anketa, kuri, tvarkant tolimesnį Dirvos leidimą, davė redakcijai ir administracijai daug vertingos medžiagos. Ir visų į anketas atsakiusių 82% pasisakė už tai, kad Dirva būtų leidžiama tris kartus per savaitę.

Pagaliau, turint visus reikalingus duomenis, Dirvos tolimesnį leidimą, kitaip sakant dažninimą, be kitų gausių reikalų, svarstė ir jungtinis Vilties Draugijos bei Tautinės Sąjungos centro valdybos posėdis, įvykęs spalio 2 ir 3 d. Chicagoje. Visi posėdžio dalyviai vieningai pasisakė, kad Dirva 1960 metais jau leidžiama tris kartus per savaitę. Tai, kaip ir bus, kaip vadovybė, turėdama visus duomenis, vieningai nusprendė.

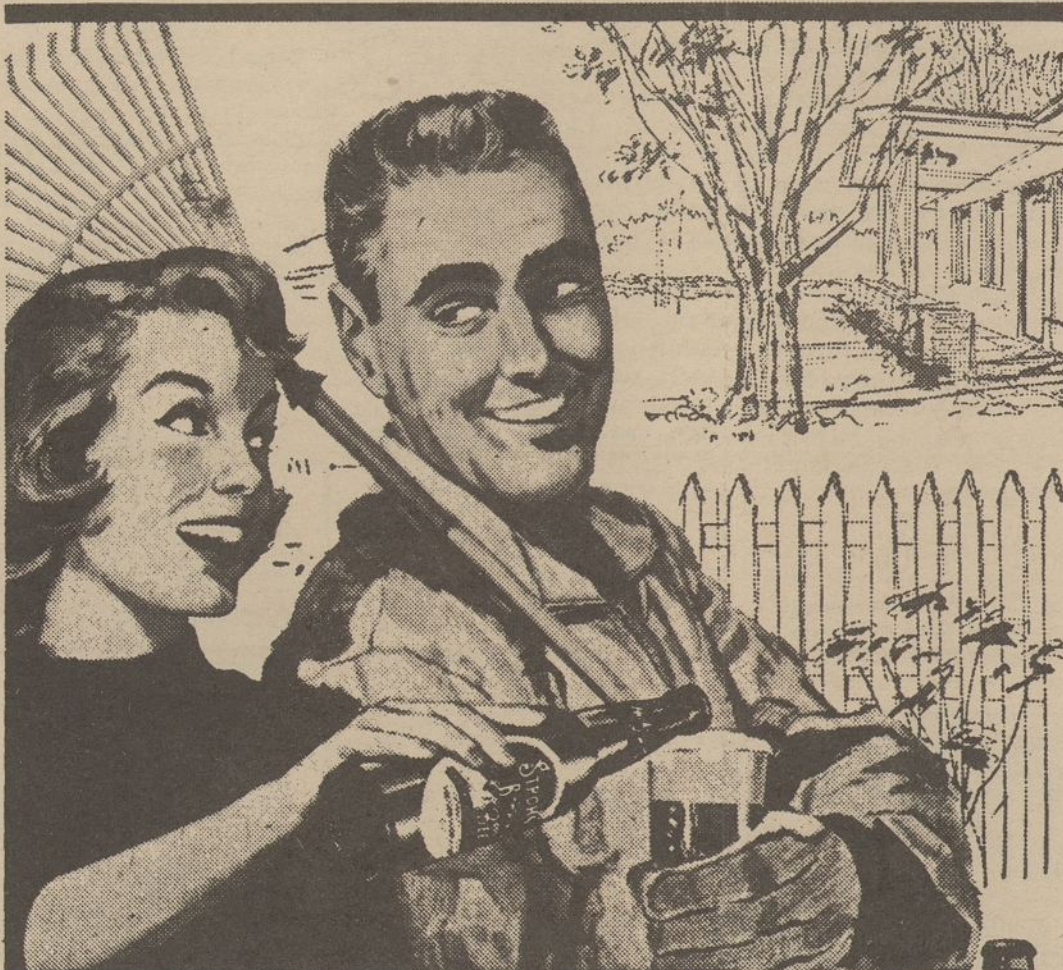
Dirva tris kartus per savaitę bus pradėta leisti 1960 metų sausio mėn. 1 d. Iki to laiko, per tuos dar likusius pustrėčio mėnesio, bus tokiame darbu pasiruošta. Aišku, kad reikės naujų darbininkų centre, reikės daugiau taktininkų lietuvių kolonijose čia Amerikoje ir kituose kraštuose, reikės supirkti ir papildomų, tokiame leidimui reikalingų priemonių. Bet visa tai nu-

galima. Ypač, kad visas spaustuves pajėgumas iš karto buvo taip organizuojamas, kad reikalui esant, būtų galima net ir dienraštį leisti. Žinoma, pastangų reikės nemažų, bet nieko nėra gyvenime smagesnio, kaip dirbti augančiam laikraštyje. Dirbti sugriaunant mitus, kad lietuviškiems laikraščiams nebėra naujų skaitytojų, kad jau viskas išbandyta, ir niekas negelbsti.

Mūsų daromi bandymai įtikino, kad galima dar labai daug padaryti. Galima ir mūsų priaugantį jaunimą įpratinti lietuvišką laikraštį skaityti. Įpratinti naujais metodais, iš anksto turint ir vykdant numatytą planą. Mūsų aktyvūs ryšiai su lietuviškuoju jaunimu tai sako. Mes matom, kad mūsų jaunimas Dirvos pradeda ieškoti. Ir jei jo smalsumą pajėgsim nuolat kelti, jie lietuvišką laikraštį skaitys. Skaitys, nes tas laikraštis bus jo draugas, jo

Koks laimingas derinys

LINKSMA... DRAUGAI... IR UGNIMI VIRTAS STROH'S

Grėbstai rudens lapus... bet nepersunkiai... ir lengvas, švelnus, gaivinas Stroh's alus! Pabandyk ugnimi virto Stroh's per sekančią grėbstymo pertrauką. Pakviesk savo kaimynus... kiekvienas ateis dėl Stroh's! Patogumo dėliai pirk dėžėmis.

PATIKS

Stroh's
ŠVIESESNIS!

DABAR UŽ VIETINIS KAINAS!

NAUJAIS VARDAIS NORI...

(Atkelta iš 1 psl.)

Bet ką daryti, kad kolūkio valdyba mus laiko nereikalingais, atėmė kolūkiečių teises. Pavasarį sklypą sumažino iki 15 arų, nepaskyrė ganyklos. Teko parduoti karvę. Argi mes neužsitarėme, kad senatvėje galėtume ramiai gyventi?"

Kolchozo valdyba padėję paaikškino labai paprastai. Esą, visi darbingi šeimos nariai iš kolūkio pasišalino (faktiškai, niekad jame jau ir nebuvo, nes kolchozui atsiradus, jie visi kitur dirbo). Prieš 10 metų jie dar buvo geri, ir jų žemės bei turtas kolchozan paimti irgi buvo geri, o dabar, viską atidavę ir dar 10 dirbė už galimybę laikyti karvę paskirtame sklypelyje — jau n u s e n ė, tad nebereikalingi.

NE VISAS ĮMONES PERDAVĖ VIETINEI VADOVYBEI

Nors jau treti metai, kaip įvesta "ūkio decentralizacija", pagal kurią daugelis

kai kurių klausimų patarėjais, jo pastangų lietuviškajai visuomenei pristatymas, jo laimėjimų džiaugsmas. Ir ne kurios nors atskiros grupės jaunimo, bet visų, nes jie visi mums brangūs, jie mūsų tautos vaikai, jie turi likti lietuvišiais.

Atsimindami, kad kiekvienam laikraščiu natūralioji augimo sąlyga yra augantieji jo skaitytojai, mes ir kviečiame, tokiu pat rūpestingumu, kaip iki šiol, mums talkinti. Ta talka, nė kiek neabejojant, dar šiais metais mums duos kelis šimtus naujų skaitytojų, o jie jau tikrai padės Dirvą 1960 metais tris kartus per savaitę leisti.

Kitame numeryje pakalbėsime apie prenumeratos kainą ir kitus reikalus.

B. Gaidžiūnas

Lietuvoje esamų įmonių iš maskvinių ministerijų priklausomybės buvo perduotos vietiniam sovnaichoziui ("Liaudies ūkio tarybai"), vis dar tebėra įmonių, kuriuos dar priklauso maskviniams ministerijoms.

Rugsėjo mėnesio pabaigoje skelbėsi priimanti užsakymus ateinantiems metams "TSRS elektros stočių ministerijos gamybinė įmonė". Vadinasi, ši (buvusi "Malenkovo ministerija") dar tebeturi Lietuvoje savo įmonę. Ji yra Kaune, Ringuvos g. 65 nr. (Šančiuose). Tai buvusi "Isolit" dirbtuvė (tada buvo Ringuvos g. 43), gaminusi izoliacines plokštes (Savininkai buvo F. Deršait ir K. A. Peters). Dabar dirbtuvė išplėsta ir priima užsakymus tokiems darbams: izoliacijos darbai, izoliuotų paviršių apsiuvimas metalu, garo katilu, turbinų, generatorių ir transformatorių remontas.

Nors Lietuvai įsteigtas sovnaichozas ir turi energetikos valdybą, tačiau nėra visai aišku, kas didesnis šeimininkas Lietuvos elektros stočių ir elektrifikavimo sistemoi: ar ta valdyba, ar maskvinė elektros stočių ministerija.

(LNA)

SUNKIAI SUPRANTAMA

- Darbininkų būklė kapitalistiniuose kraštuose yra katastrofiška, - pasakoja politinis vadovas viename pavolgės kolchoze. - Išvaizduokite, draugai, kaip elgiasi kapitalistiniai kraugeriai. Štai pavyzdys: vienas darbininkas Anglijoje buvo išmestas iš kambario, nes savininkas susi- galvojo tame kambaryje įsirengti vonia...

- Tai baisu, - prabilo vienas klausytojas. - Tik vienas klausimėlis, drauge politvadove: o kas yra ta vonia? (tp)

PAVOJUS

- Sveikinu, ponas Petraiti! Vėl sveikas? Jokio pavojaus? - Dar ne visai. Dar kartą turėsiu eiti pas gydytoją. (tp)

Mes esame Jo Didenybės karalius...

"Naujienu" redaktorius Pijus Grigaitis, polemizuodamas su "Dirva" ir jausdamasis, kad jis vienas atstovauja ir ALT vykdomąjį komitetą, taip rašo: "...Dirva" pereitą savaitę idėjo karikatūra, pašiepiantią Vykdomąjį Komitetą..."

O ta karikatūra buvo ne viso Vykdomojo Komiteto, bet vieno P. Grigaičio, kuris ne ALT vardu, bet kaip "Naujienu" apžvalgininkas veda polemiką su V. Rasteniu ir "Dirva". Taigi ir šiuo atveju P. Grigaitis nepajėgia atskirti, kur jis yra P. Grigaitis, kur "Naujienu" redaktorius ir kur ALT sekretorius. Visur susimaišo, o siekdamas kokios tai mandrystės ir rašo, kaip tas karalius: "Mes esame Jo Didenybės Karalius..."

B.G.,
Cleveland

REIKIA TOKIŲ STRAIPSNIŲ

Skaitau "Dirvą" nuo atvykimo Amerikon. Tai puikiausias ir lietuviškiausias laikraštis išeivijoje!

Ypatinai esu dėkingas p. Redaktoriui už straipsnius: "Is plagijato duonos nevalgysi" ir "Diplomuota juokdaryba". Prašau ar ateityje daugiau apie tai rašyti. Šitokie straipsniai nagrinėja ir iškelia paviršių mūsų pačių negeroves, kurios nuodija mūsų išeivijos kultūrinį bei visuomeninį gyvenimą.

Ar mes jau gyvename Chruščiovo zonoje, kad apie tokius reikalus p. Musteikis, iš Detroito, nepataria rašyti?

M. Luneckas,
Chicago

TEISININKŲ DRAUGIJOS VALDYBA ATSAKO

Lietuvių Teisininkų Draugijos Centro Valdybos pastabas dėl p. Pijaus Žiurio atsiminimų, lietuvių Suvalkijos ūkininkų riaušės.

L.T. D-jos Centro Valdyba savo posėdyje svarstė D-jos nario Jono Talalo iškeltą klausimą dėl atitaisyk klaidinančių žinių, tilpusių š.m. balandžio 13 d. "Dirvos" Nr. 29 p. Pijaus Žiurio atsiminimuose iš jo pasikalbėjimų su Lietuvos Prezidentu Antanu Smetona, kai Prezidentas buvo apleidęs Lietuvą ir gyveno Clevelande. P. Žiury rašo:

"Kartą aš paklausiau prezidentą: - Kaip ten buvo su tuo Suvalkijos ūkininkų maištu? Ar tiesa, kad nemaža ano sukilimo dalyvių buvo susaudyti, neleidžiant jiems teisės gintis? Taip rašė ir šiandien tebera mūsų kairieji ir dešinieji... Į tai prezidentas atsakė:

- Suvalkijos riaušės buvo inspiruotos mūsų didžiųjų kaimynų ir Lietuvos atžvilgiu priešiskai nusiteikusių vadeivų. Jos sudarė labai rimtą grėsmę valstybės saugumui ir nepriklausomybei, todėl turėjo būti su- tramdytos. Teisiams buvo ne visi riaušiniai, tik svarbesni vadeivos, ir jiems buvo suteiktos visos galimybės apsiginti. Juos nuteisė aukščiausias Lietuvos teismas, ir jie buvo nuteisti ne mano, bet teismo sprendimu. Tiesa, aš turėjau teisę juos amnestuoti, bet šia savo teise nepasinaudojau, to paties teismo bei krašto saugumo vadovų patariamais. Jie man aiškiai įrodė kad teismo sprendimų ignoravimas gali priversti prie didesnių panašių įvykių, kurie pražudytų ir pa- čią valstybę".

L.T.D-jos Centro Valdyba mato tuose p. Žiurio atpasakojimuose apie Suvalkijos riaušinių bylas keletą netikslumų. Nesigilindama į bylą esmę ir nesvarstydama klausimo, ar velionis Prezidentas A. Smetona tikrai taip galėjo kalbėti, L.T.D-jos Centro Valdyba randa reikalingą atitaisyti tuos netikslumus. Suvalkijos riaušių metu Lietuvoje buvo karo stovis, todėl civiliai gyventojai už tam tikrus nusikal-

timus prieš valstybės saugumą galėjo būti atiduodami teisti specialioms teisams (kariniams), išimant tokius teisiamuosius iš bendrųjų teismų jurisdikcijos. Tų riaušių dalyvių, kiek Teisininkų D-jos Centro Valdybai yra žinoma, teisė iš esmės dalį (be- rods tik vieną bylą, kurioje iš nuteistųjų, 4 sušaudyti) - Karo Lauko Teismas, o kitus - Kariuomenės teismas. Aukščiausias Lietuvos Teismas - atseit Vyriausiasis Tribunolas - tų bylų iš esmės nesprendė.

Karo Lauko Teismai sprendžia bylas, pasiremami suprantos pagreitintos karo teisenos nuostatais. Karo Lauko Teismo sprendimai yra galutiniai. Jie įsiteisėja, kai juos patvirtina tą teismą sudaręs viršininkas. Teisiama- jam duota teisė prašyti Respublikos prezidento malonės. Teisiamasis negali turėti gynėjo, jam paliekama tik teisė pačiam gintis, prašyti šaukti liudininkus, pri-

statyti dokumentus ir kitokius įrodymus savo apsigynimui. Tad Karo Lauko Teismo teisiamiesiems nėra suteikiamos visos, bendruose teismuose įprastinės apsigynimo teisės.

Kas liečia Kariuomenės Teismą, tai čia teisiųjų apsigynimo teisės mažai kuo skyrėsi nuo buvusių bendruose teismuose. Čia teisiamieji iš anksto gaudavo kaltinamojo akto nuorašą, turėjo teisę pasirinkti sau gynėjų arba prašyti paskirti jiems gynėją, prašyti šaukti savo liudininkus, ekspertus, pristatyti įrodymą medžiagą ir t.t. Esminis skirtumas nuo bendrųjų teismų buvo tas, kad teisiamieji Kariuomenės teisme neturėjo apeliacinės instancijos. Kariuomenės Teismo sprendimai galėjo būti skundžiami tik kasacine tvarka Vyriausiajam Tribunalui, kuris galėjo Kariuomenės Teismo sprendimą panaikinti ar pakeisti.

L.T.D-jos Centro Valdyba

Gerbūvis...

(Atkelta iš 1 psl.)

Maisto kainoms laikantis dabartiniame bėgyje, batų, rūbų, namų (lentos ir statybos darbininkų atlyginimai brangsta), kainos siekia į aukštesnę pusę. Patarinimai aiškiai rodo, kad jų kaina bus aukštesnė.

Šiandieninis vidutinis savaitinis gamybos darbininko atlyginimas yra \$90.10. Gale metų jis suksis apie \$91.50. Bendrovių uždarbiai 1959 m. bus maždaug vienu ketvirtadaliu didesni, negu 1958 m. Nuostoliai galimi lėktuvų pramonėje, kuri yra prispausta raketų gamybos. Alyvos gamintojai nenumato gerų pelnų, nes dabartiniai inventoriai yra dideli ir gamybą tenka lėtinti.

Darbų klausimas geresnis kaip dabar, bet vargiai darbo ministerio J. P. Mitchell pranasystė išsipildys, kad šį spalio mėn. bedarbių eilės nesieks 3 milijonų (šiuo metu yra 3,5 milijono), nes priešingu atveju jam teks savo skrybėlę suvalgyti. Jis tą pažadę padaryti balandžio mėn., jei bedarbių skaičius nekris mažiau 3 mil. spalio mėn.

Ką darbo ministeris padarys su savo skrybėle, tai jau jo reikalas, bet dabartinis bedarbių skaičius mažesnis. Asmenys, turį specialybes - profesijas ir norį dirbti, dirbs ir galės pasizvalgyti kito darbo. Kiek blogiau su tais, kurie neturi jokio amato. Jiems darbų medžiojimas bus sunkesnis.

Ekonomistų nuomone, ūkinis gerbūvis turėtų tęstis gerus metus laiko, prileidžiant mažus ekonominis (po Kalėdų ir vasaros atostogų metu) svyravimus, kurie tęsis iki 1960 m. - prezidento rinkimų. Yra nuomonių, kurios ateinančių metų antrąją pusę laiko krizės pradžia. Žymiai daugiau pasisakymų yra, kad ūkinis atoslūgis 1961 m. palies JAV gyvenimą.

Amerikoje vienintelis ugnimivirtas alus!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

Šiandien
IR RYTOJ

Pirm iškeldamas Kinijos klausimą, Chruščiovas nori išryškinti sovietų - amerikiečių politiką dėl "pagerinto status quo" Europoje.

Eisenhoweris Tautinei Saugumo Tarybai (aukščiausiam Amerikos organui) pateikė 12 puslapių slapta memorandumą apie savo pasitarimus su Chruščiovu, padarydamas tokią išvadą:

"Kommunistinės Kinijos pripažinimo klausimas ir jos išsileidimas į Jungtines Tautas šiuo metu negali būti palankiai sprendžiamas. Padaryti Čiang Kai Šekui pasizadėjimai nieko bendro neturi su šiuo nutarimu ir jis pasiliks net ir Čiangu dingus. Formoza yra pirmoji priedanga Amerikos kontinento ir vienintelė priemonė išvengti kinų išprovokavimo naujo Pearl Harbour. Iš politinio punkto žiūrint, Kinijos pripažinimas pakurstytų kinų komunistų subversiją Azijoje, Afrikoje ir net Pietinėje Amerikoje. Ekonomikai žiūrint, komunistinė Kinija besąlyginiai įeidama į tarptautinį prekybinį ratą, su savo natūraliu dumpingu, sukeltų anarchią.

Tad Washingtonas mano, kad negalima keisti santykių su komunistine Kinija.

Svečiuodamasis Pekine, Chruščiovas Mao Tse Tungui pasakė, kad jo koegezistencijos politika su Amerika nieko bendro neturi su oportunizmu. Jis laikosi realios padėties ir įspėjo kinus baigti šaltąjį karą, pakeisti užimtąją poziciją prieš Indiją ir Laos, jei nenorima kad Azijos pietryčiai atsiskytų prieš komunistizmą. Jei Mao noris gauti paramą iš Maskvos, tai turis talinti baigti šaltąjį karą, nes Rusija negalinti tuo pačiu metu ginkluotis ir remti Kiniją.

Chruščiovas su Mao taip pat plačiai aptarė Eisenhoweriui pasiūlytą nusiginklavimo ir branduolinių susitarimų (raketų ir erdvinių tyrinėjimo) planą.

Pentagonas į šį susitarimą žiūri skeptiškai, kol nebus visiškų lygybės sovietų ir amerikiečių raketų moksliniuose tyrimuose.

Baltieji Rūmai sudarė slapta anketos komisiją surasti tuos, kurie turi intereso vėlinti Amerikos tyrimo darbus. Įariama vokiečių - amerikiečių mokslininkų grupė. Warner von Braun būsiąs pakeistas Air Force grupe, kuriai vadovauja Sciapowski.

Kadangi Chruščiovo pasiūlyto branduolinio susitarimo pagrindai negalės būti "Dešimties konferencijos" Ženevoje priimti anksčiau balandžio mėnesio, susitarta, kad Eisenhoweris Maskvoje lankysis tik ateinančių metų gegužės ar birželio mėnesį.

HONDURAS IR BRAZILIJOS LIETUVIAI

V. VESELAUSKAS

Britų Honduro kolonizatoriai daugiausia rėmėsi Brazilijos lietuviais. Nors aš asmeniškai esu gyvenęs virš 25 metus Pietų Amerikos valstybėse, jų tarpe ir Brazilijoje, bet vis nenorėjau savo galvosena remtis. Jau keturius metus gyvenu Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir žinoma, per tą laiką gyvenimas galėjo pakrypti ta linkme, kur man ištikrųjų galėjo būti staigmena.

Parašiau laišką į Sao Paulo Antanui Dutkui. Aš juo visiškai pasitikiu. Esame baigę Lietuvėje tą pačią gimnaziją ir gimnazijos laikais esame buvę geri draugai. Jis gyvena Brazilijoje, Sao Paulo mieste virš 30 metų. Ilgą laiką redagavo lietuvišką savaitraštį ir visuose lietuviško gyvenimo verpetuose Brazilijoje buvo įtrauktas.

Nors laiškas yra rašytas man asmeniškai, bet aš "Dirvos" redakcijai garantuoju, kad jokio konflikto su A. Dutku neivyksiu, nes visą atsakomybę prieš A. Dutkų prisiimu aš asmeniškai. Pasiūlydamas laiško puslapius, kurie yra asmeniško pobūdžio, persiunčiu "Dirvos" redakcijai tą laiško puslapį, kuriame yra aprašoma apie "entuziastišką" Brazilijos lietuvių pasirušimą kurtis Britų Hondure. Laiško tekstas yra toks:

Nežinau Vladai, kaip aš Tau turiu atsakyti į Tavo klausimą.

"Brazilijos lietuviai yra pasirušę emigruoti į Britų Hondurą" ir laukia tik kada tokiame persiskraustymui bus duotas ženklas, kad, apleidus civilizuotą pasaulį, savo nuosavybes: ūkius, įmones, prekybą, keliolikos metų sunkiu darbu įsigytus namus ir pradėjus kurtis Hondure, kur, tarp visų, kiaulių ir kitokios gyvūnijos, užsitvėrus tropikų neįprasto klimato sieną, galėtų sugrąžinti lietuviybę, jos kultūrą, istoriją, lietuviškas tradicijas ir visas kitas tautines vertybes...

Prisipažįstu, Vladai, jog, neperskaitęs šiuo reikalu Tavo laiško, kur prašai manęs platesnių informacijų apie Brazilijos lietuvių subruzdimą keltis "mesijo" Dr. Pakšto nurodytose vietose ir kurti "naują Lietuvą", maniau, kad tai bus tik anekdotas, arba ne sveikos vaizduotės fantazija, kurią Tu priėmėi, kaip realų daiktą - kad tikrai Brazilijos lietuviai galvoja "Tūkstantis ir viena naktis" amžiaus dviasia. Čia gyvendamas ir kasdien turėdamas kontaktą su vietos lietuviais, niekada nesu girdėjęs, kad kas nors bei kur nors būtų kalbėjęs, tokią mintį kėlęs bei ją svarstęs bent iš anekdotiškos pusės. Pasirodo, kad jūs, tenai gyvendami, daugiau žinote apie

mūsų veiksmus ir planus, negu mes patys.

Nemaniau šiame laiške to klausimo liesti, bet, kaip rašai, kad ir Tu esi įsivėlęs polemikon šiuo reikalu, tai kartoju: pas Brazilijos lietuvių šitoji fantazijos istorija visiškai nauja ir nežinoma. Ir gali būti tikras, kad ton svajonių žemėn iš Brazilijos lietuvių ne tik niekas nesirengia emigruoti, bet apie tai nė svajoja. Paskaitęs jūsų laikraščiuose, beveik visuose, kur sakoma, kad "Brazilijoje yra apsisprendusios net 7 lietuvių organizacijos, kurios pritartų tokiame kompaktiniame lietuvių persikėlimui į vieną vietą", - negalėjau suprasti, kaip galima tokias fikcijas kurti, operuoti tos lietuvių grupės vardu, kuri apie tai nieko nežino ir kliedėti tokias nesąmones - "atsarginės Lietuvos kūrėjų" - kuris visais atžvilgiais neįvykdomas, tai tikras šantažas. Juo labiau, kad pas jus ir tos emigracijos reikalui yra sudarytas komitetas ir aukas renka.

Šios fantazijos principalinį personažą sudaro Brazilijos lietuvių net "septynios organizacijos". Kodėl būtinai Brazilijos lietuvių? Juk galėjo būti paimta iš Šiaurės ar Pietų polių, ar Ugnies žemės lietuvių organizacijos... Ar ne tas pats būtų, ar ne tokį pat efektą sudarytų? Juk visame tame "kūrinyje" nieko realaus, nieko aiškaus, nieko tikro, kaip nėra tikro, arba geriau sakant - melas ir kalbant apie 7 lietuviškas organizacijas. Jų nėra. Tiek jų vienu metu niekuomet nebuvo. Tai irgi "atsarginės Lietuvos" autorių fantazijos kūrinys.

Tai, kas liečia Brazilijos lietuvių, Tau aišku. Neliesiu čia praktinių, politinių, etninių ir juridinių šiuo reikalu klausimų, nes manau ir tikiu, jog gylintis į galimybes, žinoma visas galimybes, ir kokia iš to praktiška nauda gali būti lietuvių tautai, visiškai nėra reikalo, nes tas visiškai neįvykdoma. O kalbėti ir nesveikų fantazijų pasaulyje gyventi, niekas niekam nedraudžia. Draudžiama yra tik suvedžioti tokiomis fantazijomis žmones, nežinančius tikros padėties.

Tai tiek, mielasai Vladai. Manau kad bus aišku. O jei kas iš mūsų kolonijos norėjo pasitarnauti Dr. Pakštui ir pridurti svorio su "7 organizacijomis" jo "kūriniui", tai pasielgė nerimtai. O nerimtai elgtis nerimti žmonės, kurių, žinoma, netrūksta ir pas mus. Bet apie tai kitą kartą.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

Ši graži nuotrauka, pavadinta "Medžiai ir vanduo", padaryta torontiečio V. Bubelio, buvo atspausdinta Toronto Daily Star, kaip laimėjusi foto konkursą.

Spalio 15 pasaulio poezijos diena

Apie 1924 metus Amerikoje kilo poetinė mintis vieną dieną metuose atžymėti, kaip PASAULIO POEZIJOS DIENĄ. Pradžioje ta diena buvo minima ne vienu laiku, bet nuo 1950 metų se buvo minima 30 Amerikos valstybėse spalio 15. Ir dabar kasmet ta diena skiriama, kaip poezijos diena.

Šių metų poezijos dienos — spalio 15 atžymėjimui direktorė yra poetė Mary O'Connor, gyvenanti Philadelphijoje. Jai talkina 26 kitų pasaulio kraštų-tautų direktoriai, kurių tarpe lietuvių atstovauja Nadas Rastenis ir Aldona Irena Nasvytytė.

Tos dienos garbės rėmėjais yra pastoriaus dr. Vincent Norman Peale, kardinolas Spellman, rabinas A. A. Steinbach, dr. Ralph Bunche (U. N.), ir daug kitų garsių asmenybių.

Pasaulio Poezijos Diena — spalio 15, bus minima

spaudoje ir literatū rate-liuose.

Tos dienos atžymėjimui poete Mary O'Connor yra parašiusi, o Nadas Rastenis išvertė, tokį himną:

VIENA SIRDIS —
VIENAS PASAULIS
(ONE HEART — ONE
WORLD)

Nėra priešystės širdyse —
Nežiūrint kur kas gimė —
Kurių poezijos dvasia
Apjuosia visą žemę.

ATSARGA

- Kas su tavimi darosi? Kai tik aš pradėdu dainuoti, tu išbėgi į balkoną.

- Tai darau dėlto, kad kaimynai neįtartų, jog kankinu tave.(tp)

PROFESIJOS PAKAITIMAS

- Kaip seniai tamsta treniruoji dramblius? - klausia reporteris cirko tarnautoją.

- Nuo tada, kai prasidėjo mano trumparegiškumas. Anksčiau aš turėjau nuosava blusų rinką. (tp)

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

NIEKAS NEŽIŪRI Į MANE

LARS AHLIN

Kambaryje aš vienintelis žmogus, kuris tyli. Niekas nepažvelgia man į akis. Į mane žiūri kaip į baldą. Aš sėdžiu ant sofos su laikraščiu rankose ir apsimetu skaitant, o iš tikrųjų tiesiog galvoju, kad aš kambaryje esu vienintelis, kuris tyliu, ir vienintelis, kuriam niekas nežiūri į akis.

Ingrida išeina į šokius, Haraldas išvažiuoja į miestą, Birgeris vyksta į jaunimo vakarėlį, Ana ruošiasi pasivažinėti automobiliu. Už valandos pas ją užvažiuos kavalierius. Jie, žinoma, nudums iki Hernesando ir ten pernakvos pas pažįstamą. Visi išeina iš namų. Mano senė eina į sekto susirinkimą.

— Atvažiuo toks puikus pamokslininkas, — sako ji Ingridai. Ne man, bet Ingridai. Man niekas nieko nesako.

Anksčiau, kol neatsitiko tai, kiekvieną šeštadienį vakare išeidavo Greta su Nise ir Bertiliu.

— Dabar jūs pasidėsite pas senelį, o mes su tėte eisime truputį išsiblaškyti, — sakydavo ji vaikams.

Ir berniukai džiaugdavosi, kad galės pabūti su manimi. Aš jiems iš klevo žievės išpiaustinėdavau laivelius, darydavau kartoninius aitvarus. Jie žiūrėdavo man į akis ir sakydavo:

— Koks tu geras, seneli!

Lars Ahlin (g. 1915) jau pirmuoju novelių rinkiniu sukėlęs susidomėjimą neįprastu temos pastatymu ir spalvingu stiliumi, šandien yra laikomas vienu pirmaujančių jaunesnės kartos švedų rašytojų. Ligiol yra išleidęs keliolika romanų ir novelių rinkinių.

Dabar ir jie nepažvelgia į mane. Netgi mažyliai nustojo žiūrėti man į akis ir, dar prieš tai — nustojo prašę išpaušyti laivelį ar padaryti aitvarą. Jie atsisėdavo iliustruotą žurnalą, iškarpydavo paveikslėlius, klijuodavo, statydavo namus ir tvirtoves, bet niekada nepasiklausdavo manęs. Paskui, sekdami mada, jie pradėjo statyti lėktuvus, tačiau niekada neprašydavo manęs patarimo ir neparodydavo savo darbų.

Šitaip buvo anksčiau, dar prieš tai. Ir dabar viskas vyksta visiškai taip pat, kaip ir tuomet.

Kambaryje tik tai aš vienas sėdžiu ramiai, sėdžiu nejudėdamas su laikraščiu rankose. Niekas nežiūri man į akis. Su manimi kalbasi labai retai, o jeigu ką nors ir pasako, tai į mane nežiūri.

— Ar neturi žiupsnelio tabako, tėveli? — kartais paklausia Birgeris, nežiūrėdamas į mane. Jis paprastai atkiša savo tuščią pypkę, o aš ištraukiu kapšiuką ir ištiesiu jam. Man taip norisi pasakyti: "Imk, berniuk, bet būk geras, ir, kai kreipiesi į savo seną tėvą, pažvelk į jį".

Bet šito aš niekada nepasakiau. Mano liežuvis per daug storas ir nelankstus. Nežinau kodėl, bet niekada negaliu pasakyti to, ką noriu. Taip buvo ir tuomet, kai dar tai neatsitiko. Jau daug metų aš jaučiu, kaip mano liežuvis vis storėja, darosi neapverčiama. Širdyje susikupė tiek daug neišsakyto, tačiau aš teistariu tik bereikšmius žodžius.

Kai sugrįžau namo, norėjau pasakyti savo senei, vaikams ir vaikaičiams: "Kodėl jūs nustojo žiūrėti man į akis? Kodėl jūs nekalbate su manimi? To niekada nebūtų atsitikę, jeigu jūs būtumėt žiūrėję man į akis ir retkarčiais pasikalbėję su manimi".

Beviltiška! Nei mano liežuvis, nei aplinka niekada nepasikeis.

Ir po senovei tik tai aš vienas tyliai sėdžiu kambaryje. Likusieji laksto, bėginėja.

— Mamyte, duok man stiprias kojines, — šaukia Birgeris ir žiūri mano senei į akis. — Niekada nežinau,

kas gali atsitikti vakarotuvėse. Gal būt, teks nusiauti ir valgant laikyti kojas ištisus į dubenį. Kartą jau taip buvo.

— Ana, tu žinai, kur kojines, — sako mano senė ir žvelgia Anai į akis. — Paduok jam!

— Man nėra kada, — atsiliepia Ana, triūsdoma apie didžiulę pintinę su užkandžiais sau ir kavalieriui, ir žvilgtelį į motiną ir brolių.

— Nešk kojines! — vėl šaukia Birgeris. — Velniai žino, kas per moterys šitame name!

— Nusiramink, — sako mano senė.

Ji sėdi prie viryklės ir raito plaukus. Įkiša žnyplę į ugnį, pakyla ir eina ieškoti kojinių. Netrukus ji grįžta ir pamėteja Birgeriui kojines. Ji žiūri jam į akis ir sako:

— Tokios pat spalvos, kaip ir tavo kostiumas. Gerai tinka, tiesa?

— Puikiai, mamyte, — atsako Birgeris, žvelgdamas jai į akis ir juokdamasis. — Tiesiog laimė turėti tokią nuostabią mamą! — Jis dingsta savo kambaryje, o mano senė eina prie viryklės, paima žnyplę ir bando jų karštumą į laikraštį. Popieryje lieka dideli rudi ruožai, pasakui jie vis šviesėja, ir tuomet jina pradeda raiyti plaukus. Senė eina į sekto susirinkimą... Atvažiuo toks įžymus pamokslininkas — taip ji neseniai pranešė Ingridai.

— Apsimauk mano šilkinėmis kojineis, jeigu nori, — pasiūlo Ingrida, žvelgdama motinai į akis.

— Jos geros į balių, bet netinka, kai eini į maldyklą, — atsako mano senė.

— O aš mačiau bažnyčioje moterų su permatomomis šilkinėmis kojineis, — pastebi Ingrida.

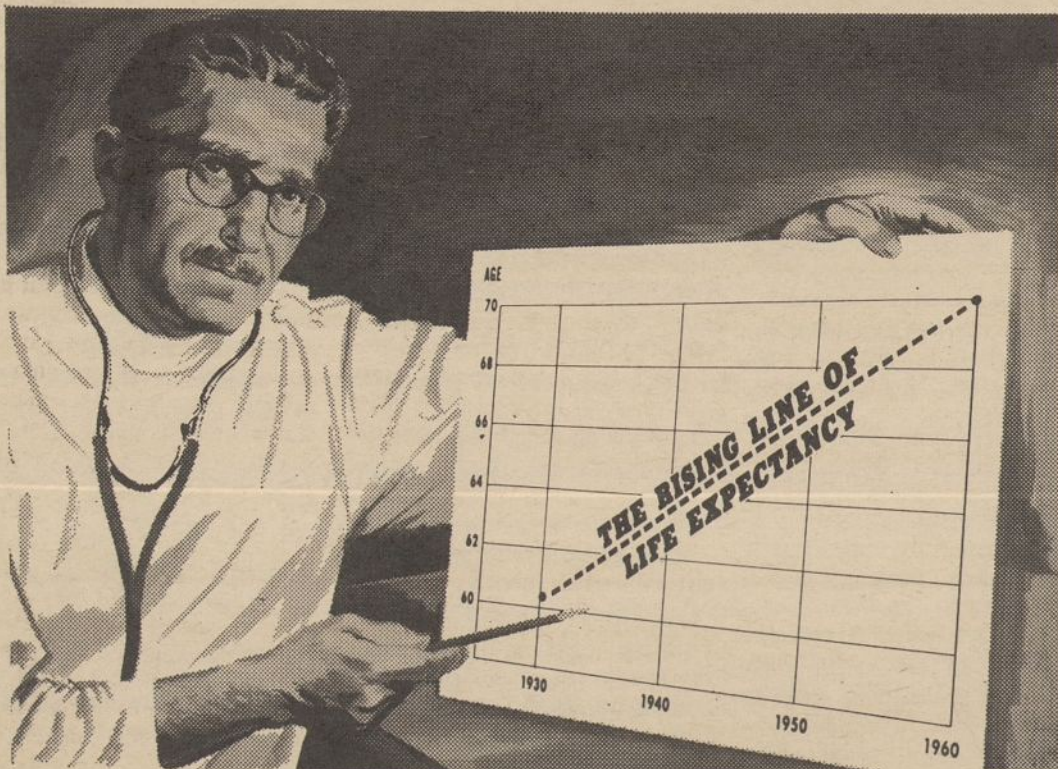
— Tai bažnyčioje, — paniekinamai atsako mano senė ir žiūri dukteriai į akis. — Aš mačiau ir tokių, kurios į bažnyčią ateina išsidažę. Maldykloje šito niekuomet nepamatysi.

— Na, kaip nori. Juk kojines geros, be to, gi jos juodos, — sako jai Ingrida.

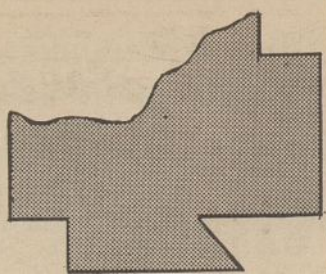
(Bus daugiau)

GERESNĖ SVEIKATA PER GERESNĘ PRIEŽIŪRĄ

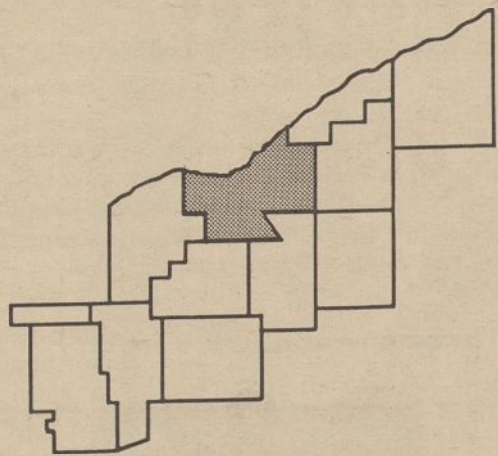
**25 metai Blue Cross pažangos jums žadėjo vis
didėjančią sveikatos apsaugą**

— ir sveikatos apsaugos pažanga buvo tikrai didelė. Gyvenimo ilgu-
mo vidurkis pakilo beveik 10 metų, moterų ir kūdikių mirtingumas
gimdymo metu sumažėjo iki mažos dalies to, kas buvo 1934 metais.
Didieji žudikai, kaip plaučių uždegimas ir daugumas užkrečiamų vai-
kų ligų, beveik išnyko. Finansinė reikalingų ligoninės patarnavimų
našta buvo palengvinta.

Blue Cross čia buvo įsteigtas 1934 metais — vos prieš 25 metus. Jis
tegalėjo veikti tik Cuyahogos apskrityje. Jis teteikė tik 21 dienos ribo-
tą ligoninės patarnavimą dirbantiems — jokio šeimos draudimo —
ir tų metų pabaigoje buvo apdrausta 3220 žmonių.

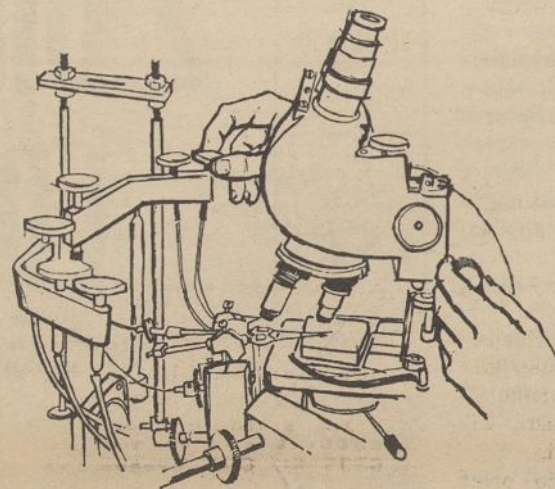

Šiandien, švęsdamas 25 metų sukaktį, Blue Cross of Northeast Ohio
apsaugo 1,800,000 žmonių vienuolikoje šiaur. rytų Ohio apskričių.
Dabar jis apsaugo draudžiamąjį ir jo šeimą, įskaitant nevedusius vai-
kus iki 19 m. amžiaus.

Praktiškai visi planai teikia iki 120 dienų ligoninės patarnavimą lovoje
gulintiems pacientams, pirmąją pagalbą ir operacinės patarnavimą
vaikstantiems pacientams. Galimuose gauti papildomuose patarnavi-
muose numatoma eilė diagnostikos patarnavimų, iki 730 dienų ligoni-
nės patarnavimo ir apsauga nuo išlaidų specialios tarnybos, arba na-
mus lankančioms slaugėms, grįžus iš ligoninės.

Tai buvo pavadinta "geriausia sveikatos apsauga valstybėje".

Ta moderni apsauga Blue Cross abonentams leidžia — dažniausiai be
piniginių rūpesčių — pasinaudoti puikios pažangos, kuri buvo pasiek-
ta nuo 1934 metų, vaisiais: tokiomis privilegijomis, kaip specialios

priežiūros kambariai po operacijos, diagnostikos laboratorijos, rentge-
no peršvietimų kabinetai diagnostikai ir gydymui, elektroencefalogra-
fija tiriant smegenų sužeidimus, elektrokardiografija, kraujo bankai,
kaulų bankai, sulfą vaistai, penicilinas ir kiti antibiotikai, širdies-plau-
čių mašinos širdies operacijoms, dirbtiniai inkstai ir raminantys vaistai.

Tais pažangos metais Blue Cross pareiga buvo mokėti ligoninėms už
jų darbą, teikiant vis efektingesnę sveikatos apsaugą Blue Cross abo-
nentams.

Susumuojant... 25 metai puikios pažangos medicinoje, ligoninių pa-
tarnavimuose ir Blue Cross draudime sukūrė puikiausią bet kada ži-
nomą sveikatos apsaugą. Tiesa, toji didesnė sveikatos apsauga kainuo-
ja daugiau, bet kažkas pasakė: "Esi turtingas, kai esi sveikas". Gera
sveikata yra neįkainojama, o geresnė sveikata pasiekama per geresnę
priežiūrą.

Gladly sent at your request:

- ☐ Are you buying something you don't want today?
- ☐ Answer to your questions about Blue Cross subscriber rates, hospital costs.

Check the one you are most interested in — fill out the space
below and mail to Blue Cross of Northeast Ohio, 2042 East
Ninth Street, Cleveland 15, Ohio

Name _____
Street _____
City _____ Zone No. _____

Blue Cross of Northeast Ohio

SPONSORED BY THESE
NON-PROFIT HOSPITALS:

CLEVELAND
Booth Memorial
Cleveland Clinic
Cleveland Metropolitan General
Florence Crittenton Home
Evangelical Deaconess
Fairview Park
Forest City
Forest Hill
Grace
Jewish Convalescent
Lutheran
Mt. Sinai

Polyclinic
St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Talbot
University (Babies and
Childrens, Hanna House,
Hanna Pavilion, Lakeside,
MacDonald House,
Benjamin Rose)
Woman's

**CLEVELAND
SUBURBS**
Bay View Hospital
Bedford Municipal
Brentwood
Doctors
Euclid-Glenville
Garfield Heights
Huron Road
Lakewood
Marymount

Rainbow
Southwest Community
Suburban Community
AKRON
Akron City
Akron General
Children's
St. Thomas
MANSFIELD
Mansfield General

NORTHEAST OHIO
Amherst — Amherst
Ashland — Samaritan
Ashtabula — General
Barberton — Citizens
Conneaut — Brown Memorial
Cuyahoga Falls — Green Cross
Elyria — Memorial
Geneva — Memorial of
Lodi — Lodi Community
Lorain — St. Joseph

Loudonville — Kettering
Medina — Community
Oberlin — Allen Memorial
Orville — Community Osteopathic
Orville — Dunlap Memorial
Painesville — Lake County Memorial
Ravenna — Robinson Memorial
Shelby — Memorial
Wadsworth — Municipal
Willard — Municipal
Wooster — Community

Žvalgybų kova 7

FBI "kompromituoja" Amerikos generolą

Veiksmo vieta - Viena. Laikas - 1946 metai. Viena tuomet buvo "trečiojo žmogaus" miestas. Jis buvo administruojamas keturių valstybių. Juodoji birza kėlė orgijas. Taip pat ir špionažo juodoji rinka.

Filmų producentas Morrosas apsisotjo Astorijos viešbutyje Fuehrich gatvėje - viename iš nedaugelio viešbučių, kurie liko neužimti pergalėtojų kariuomenių. Oficiali jo kelionės prie-danga: derybos dėl filmo "Marilyn" pardavimo.

Morrosas pasirodo Vienoje, kaip dideliam Hollywoodo filmų producentui pridera. Jo kambarin pristatinėjami rinktiniai skanės-tai: ikra iš rusų sektoriaus, šampanas iš prancūzų sektoriaus ir "stebuklingieji" amerikiniai konservai. Spekuliantai velka, kas dar beįmanoma karo nuniokotoje, aplėštoje Vienoje surasti.

Miršančio miesto gatvėmis laksto chromu blizgus filmininko automobilis. Jaunos artistės, išalkusios konservų, vyno, cigarečių arba bent gero žodžio, veržiasi į jo priekambarius. Vieną šaltą vasario rytą - lauke, beveik tuščioje Kaerntner gatvėje, dar tebeguli sniegas - Morrosą aplanko sovietų rysi-ninkas.

- Jau laikas pasireikšti, Morrosai, - sako jis. - Tamstai numatomi dideli dalykai. Bet pirmoje eilėje turi parūpinti svarbių informacijų apie generolą, - rysi-ninkas pamini pavardę amerikinio generolo, kuris Austrijoje vaidina svarbią rolę. - Mes turime generolą paimti į savo rankas.

- Pagrobtį?
- Kas kalba apie pagrobimą? - juokiasi svetimas. - Apie tai negali būti nė kalbos.
- Tamsta turi aiškiau kalbėti, jei nori, kad suprasčiau.

- Vienas mūsų svarbiausių žmonių, vienietis, yra amerikiečių areštuotas. Mes turime jį bet kokia kaina ištraukti. Tik generolas gali jį paleisti.
- Tai reikia šantažo prieš generolą?

- Tamsta nekalbėk tokiais nuvalkiotais išsireikšimais, Morrosai. Tamsta turi tris dienas laiko. Po to mes turėsime gauti pilnas informacijas apie generolo privatinį gyvenimą. - Jis stabtelia. - Kompromituojančias informacijas, žinoma.
- Žinoma, - pakartoja producentas.

Po valandos vienoje senojekavinėje, Aukšakalių skersgatvyje, jis susitinka su amerikiniu rysi-ninku. Ir čia prasideda nauja mūsų laikų špionažo istorija.

Jau po pietų Astorijos viešbutin atvykę amerikiečiai praneša, kad jie - siekdami padidinti Morroso, kaip "sovietų agento", pasisekimą - mielai teiktų jam tas ar kitas, generolą "kompromituojančias" žinias, bet apie generolą, vedusį žmogų ir pavyzdingą šeimos tėvą, "deja", jokių kompromituojančių žinių neturi-ma.

- Tad reikia jį sukompromituoti! - pareiškia fantazijos pilnas žmogutis iš Hollywoodo.

Kaip linksmame Franzo Molnaro triveiksmyje is soferio per kelias valandas padaromas aristokratas, taip čia, iš padoraus generolo per kelias valandas turės būti padarytas pasileidėlis. Savo gražių merginų "tvarte" Morrosas tuomet turėjo jauną vienietę, kuri vėliau slaptojoje tarnyboje buvo vadinama "Mizzi". Dar tą patį vakarą Morros ją pasikviečia į viesbutį.

Mizzi yra tipiška jauna vienietė, maždaug 20 metų, riesta nosimi, lieknos talijos, turinti burną, kuri mėgsta dainuoti ir bučiuotis. Morros ją priima prie gausiai apdengto stalo, kokio mergina iš Vienos priemiesčio savo amžiuje nėra mačiusi. Pamaitinęs ją, Morros pripila šampano stiklus.

- Mizzi, - sako jis, papsėdamas cigarą, - tamsta nori bet kuria kaina pasidaryti artiste.
- Būtinai, - atsako Mizzi, su-kryžiuodama savo ilgas kojas, aptrauktas paskutine nailono kojinių pora.

- Ar turi talentą?
- Žinoma.
- "Žinoma" nereiškia dar nieko. Ar apsiimtum pabandyti vieną gana sunkią rolę?

- Aš galiu vaidinti bet kokią rolę.

- Nesikarščiuk. Prileiskime, kad tamsta teks vaidinti meilužę vyro, kurio visai nemylė. Gyvenime, supranti?

Mizzi supranta. Ji pasitaisto megstinio iškarpą. Megstinukas jai permažas ir apdėvėtas. Mizzi nuleidžia savo ilgas blakstienas.

- Nežinau, apie ką tamsta kalbate, Mr. Morros, - sako ji.

- Bet jei tamsta turi galvoje save... tai rolė tikrai man nebus sunki.

- Kavaila žąsis, - pyktelia Morros. - Tai liečia ne mane. Jis yra amerikinis generolas.

Mizzi atmerkia akis. Ji mato stalą su lėkštėmis, pustuštę šampano bonką. Generolai gauna karinį davinį. Jie turi ir šampano, ir cigarečių.

- Aš įrodysiu tamstai, kokia puiki artistė esu, - pareiškia įsitikinusi.

Morros pradeda vaikščioti po kambarį. Jis kalba kaip režisierius, kuris artistei aiškina jos rolę.

Tamsta ten nuvažiuosi dar šį vakarą. Leisi vidun pro užpakalines duris. Apsidairysi, tartum bijodama, kad kas nepamatytų.

- Suprantu.

- Tamsta praleisi naktį generolo viloje. Rytą taip pat atsargiai išeisi. Paskui generolo automobilyje važinėsi visą valandą po miesto centrą. Pirkinėsi ir siųsi į generolo vilą. Pirk baltinius. Kaina man nesvarbu. Dolerių gausi iš manęs.

Merginos akys vis labiau plečiasi.
- Puiki rolė! - sušunka ji.

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
October 15th
EARN INTEREST
FROM
October 1st

SAVE SAFELY

Earn **4%**

at
ST. CLAIR SAVINGS

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT

613 East 158th Street
28000 Euclid Avenue
6236 St. Clair Avenue

Dr. A. Grigaitis

Moterų vėžys

Neseniai vėžys buvo skaitomas beveik nepagydomas, o šiandien į tai žiūrima visai kitaip. Dabar vėžį galima išgydyti ir apsisaugoti nuo jo išsivystymo, jei gydymas bus laiku pradėtas.

Beveik visos vėžio formos ne

- Tylos! Dabar svarbiausias reikalas. Tamsta generolo nematysi.

- Ohi...

- Jei jį pamatysi, jis į tamstą nekreips dėmesio. Rytą naktį vėl nuvažiuosi į jo vilą. O po to pasakysiu, ką toliau daryti.

Jis sustoja priešais Mizzi.

- Ir jei tamstą kas nors klaus,

ar esi generolo meilužė...

- Tylėsiu, kaip kape.

- Kvailė! Tamsta turi kiekvienam, kuris tik klausys, pasakoti,

kad tamsta ir generolas... na, jau žinai. Jokių būdų negali pasisakyti, kad tarp tamstos ir generolo nieko nebuvo.

- Jis nutyla. Po pertraukos priduria:

- Jei tą rolę gerai suvaidinsi, tamstą angažuosiu sekančiam mano filmui. Bet jei suklysi... Dievas tesaugo. O dabar gali išpildyti dar vieną stiklą šampano.

Praėjus trims dienoms nuo to keisto pasikalbėjimo, Morrosas sovietų slaptajai tarnybai pateikia "intymų pranešimą" apie generolą. Prie pranešimo prijungtos skalbinių sąskaitos, meilės laiškas ir net merginos nuotrauka priešais generolo vilą.

Dar po dvidešimt keturių valandų generolas, kuris nuo pirmosios valandos buvo įsvestas į tą planą, priima sovietų igaliotinį.

Generolas savo rolę vaidina dar geriau, negu kandidatė į artistes Mizzi. Jis išpildo sovietų norus. Sovietų agentas, kuris amerikiečiams nėra svarbus, paleidžiamas.

Boris Morros, kompozitorius ir Hollywoodo producentas, išlaikė dvigubą agento egzaminus. Jo karjerai sovietinio špionažo eilėse nėra kliūčių.

(Tęsiny: Cinerama reiškia pavojų gyvybei)

staiga atsiranda "žmogaus sveikuose audiniuose bei organuose. Prieš vėžio išsivystymą atsiradimo vietoje būna kokie nors chroniniai susirgimai. Pav., odos vėžys atsiranda, kur ji dažnai erzinama; skrandžio vėžys dėl ilgai negydytos skrandžio opos; gimdos kaklelio vėžys dėl kaklelio chroninių ligų ir t.t. Bet tai nereiškia, jog čia minėtuose atsitikimuose būtinai turi išsivystyti vėžys.

Vėžys dažniausiai yra pagyvenusių žmonių liga. Dažniausia šis piktybinis navikas atsiranda tarp 40 - 60 metų. Pav., gimdos kaklelio vėžys pasirodo tarp 40 - 50, gimdos vėžys vėliau 50 metų, krūtų vėžys tarp 40 - 50 m.

Amžius turi įtakos ir vėžio vystymasi. Jauno žmogaus vėžys progresuoja sparčiau, negu senyvo amžiaus. Krūties vėžiu sunkiau serga jaunos moterys, o senatvėje krūtų vėžys labai lėtai auga.

Neštumas sulaiko vėžio išsivystymą. Neštumas yra biologinis procesas, kurio dėka moters organizme įvyksta žymūs pakeitimai, kurie teigiamai veikia moters ir kūdikio sveikatą. Neštumui pasibaigus, organizmas darosi palankus vėžiui.

GIMDOS KAKLELIO VĖŽYS

Iš visų moters lyties organų dalių dažniausia (90%) vėžys paliečia gimdos kaklelį. Gi tik 10% pačią gimdą.

Gimdos kaklelio susirgimai, ypač chroniniai, sudaro palankias sąlygas vėžio išsivystymui. Pirmon eilėn atsimintini kaklelio sužeidimai gimdymo metu. Statistika rodo, jog dažniausia kaklelio vėžiu suserga moterys, kurios nesigydyd gimdymo metu įvykius plyšimus, iskrypimus. Jie iššaukia žaizdelių atsiradimą, įdegimą audinių gleivinės pakeitimą. Taip pat vėžio priežastimi gali būti gonorėja, taip vadinama leikoplakio, prie kurios - ant kaklelio gleivinės atsiranda baltos, lyg žvyneliai, dėmės. Neužmirštinis ir blogos gyvenimo sąlygos, nesilaikymas moters higienos taisyklių ir t.t. Svarbiausia gimdos kaklelio

susirgimo simptomai - baltosios, kraujavimas, skausmai. Bet reikia pastebėti, jog būna atsitikimų, kad gimdos kaklelio vėžys gal neduoti jokių simptomų. O iš kitos pusės baltąsias, kraujavimą, skausmus gali duoti ir kiti moters lyties organų susirgimai.

Baltosios, kraujavimas, skausmai liudija jog vėžys, jei toks atsirado, tolokai užengęs, įveltos limfinės liaukos, užgriebti duobens audiniai.

Gimdos kaklelio vėžiui charakteringas kraujavimas po lytinių santykių, prie vidurių sukietėjimų, po sunkesnių pakėlimų. Suliesėjimas prie šios ligos atsiranda dažniausia vėlesnė ligos stadijoje dėl mitybos sutrikimo, organizmo užsinuodijimo naviko produktais.

Gimdos vėžys rečiau pasitaiko, negu gimdos kaklelio arba krūtų. Svarbiausias gimdos vėžio reiškinys - kraujavimas iš lytinių organų, vėliau baltosios, skausmai. Dažnai gimdos vėžio moteris nepastebi, nes pradžia būna be patologinių reiškinų. Prieš vėžio išsivystymą gimdoje, joje pastebimi įvairūs nenormalumai - susirgimai, ypač kai baigiasi mėnesinės, t.y. kai prasideda klimaktinio periodo. Šis periodas moteriai yra pavojingiausias vėžio išsivystymo atžvilgiu. Todėl kiekviena moteris, šiame periode pastebėjusi bet kokius nenormalumus lyties organuose, turi kreiptis į gydytoją.

Reikia pasakyti, jog gimdos vėžys lėčiausiai vystosi, lyginant su kitais moters lyties organų piktybiniais navikais. Kartais ligonė, turėdama gimdos vėžį, išgyvena be gydymo 5 - 7 metus. Be gimdos kaklelio, vėžys gali atsirasti ir kitose moters lyties organo dalyse. Pav., dėtyse, išlaikinėse lyties organų dalyse.

KRŪTŲ VĖŽYS

Tarp chroninių krūtų patologinių atmainų, dėl kurių gali išsivystyti krūtų vėžys, pirmiausia reikia atsiminti krūtų sukietėjimus. Šie sukietėjimai būna pavieniai, būna masiniai. Pastarajam atveju visa krūtis atrodo kietesnė, negu sveikoji. Šiuos sukietėjimus galima apčiuopti pirštais. Kartais spaudžiant skausmingi, dažniausiai atsiranda viršutinėje krūties dalyje.

Pastebėjus tokius sukietėjimus, reikia kreiptis pas gydytoją, kad nustatytų diagnozę. Gi nustačius, jog tai vėžys, operatyviu būdu pašalinti visą krūtį.

Reikia pastebėti, jog šie sukietėjimai - fibroadenomos atsiranda dažniausiai pas moteris, kurios negimdė, nemaitino kūdikio krūtimi, turėjo daug abortų.

VĖŽIO ATPAŽINIMAS

Yra keletas būdų pažinti vėžio atsiradimą. Yra paprastas būdas - tyrimas moters lyties organų specialiais veidrodžiais - instrumentais. Ten, kur šis paprastas būdas neduoda galimybės nustatyti ligą, o yra įtarimas, jog tai gali būti vėžys, daromi papildomi tyrimai: išpiaunamas arba išskaptuojamas gabalėlis audinio ir mikroskopo pagalba tirama. Sunkoka nustatyti vėžio diagnozę dėtyse. Dėčių vėžys pradžioje dažnai neduoda jokių simptomų ir kartais atrandamas visai netikėtai ligonę tiriant.

VĖŽIO PROFILAKTIKA

Svarbiausia vėžio profilaktikoj yra gydymas bet kokių moters lyties organų sužeidimų: po gimdymo, chroninių susirgimų, vidinės sekrecijos funkcijų sukrėtimų.

Gimdos kaklelio vėžys dažniausiai išsivysto dėl kaklelio chroninių ligų. Todėl jautinkamas gydymas ir pagydomas yra apsauga nuo vėžio.

Prieš išsivystant krūtų vėžiui, jose (apie 30% atsitikimų) atsiranda, kaip esu sakęs, sukietėjimai. Todėl, pastebėjus tokius sukietėjimus tuoj kreiptis į gydytoją.

Po gimdymo įvykę lyties organuose bet kokie plyšimai tuoj pat turi būti susiūti ir tinkamai gydomi.

Į atsiradusius lyties organuose bet kokius nenormalumus turi būti kreipiamas tinkamas dėmesys, kad neišsivystytų piktybinis navikas.

(Nukelta į 6 psl.)

EAGLE ŽENKLAI PADIDINA SANTAUPAS PERKANT MAY'S KRAUTŪVĖSE

the **MAY** cos **(2) BASEMENT** stores

60-tasis sukaktuvinis išpardavimas

IŠPARDAVIMAS!

Tikri vyriški Scotch Grain

IMPORTUOTI

ANGLIŠKI BATAI

Palyginkit su 16.95!

John White ir Craydon gamybos

- Juodi
- Rudi

8.88

- Puikiausios skotiškos odos viršus
- Odinis pamušalas
- Odinis vidus
- Gumos kulnys
- ILGAI nešiojantys odiniai padai

Taip pat kiti odiniai stiliai nuo 7.99

Paštu ir telefonu užsakymai priimami, kol bus tinkami dydžiai... Šaukite CHERRY 1-3000

The May Co's Basement Men's Shoe Department, Downstairs and On the Heights.

B. Alonquin Moccasin Toe stilius kasdieniniam nešiojimui.

Dydžiai
B 8 iki 12
C 7 iki 12
D 6½ iki 12

A. Paprastas pirštų stilius dėl ekstra saugumo.

Toronto ir Clevelando sporto varžybų rezultatai

VYRŲ KLASĖ

I aukštį - A. Modestavičius (Ž) 5'8".

I tolį - V. Venclauskas (Ž) 20'11" (6.38 m).

Trišuolis - V. Venclauskas (Ž) 42'1/2" (12.82 m).

Ietis - A. Modestavičius (Ž) 185' (56.33 m).

Diskos - F. Burnblis (Ž) 118'4" (36.11 m).

JAUNIŲ A KL.

100 yd.

1) A. Malinauskas (A) 10.5 sek.
2) K. Gaižutis (A) 10.9 sek.
3) R. Misiūnas (Ž) 11.0 sek.

220 yd.

1) A. Malinauskas (A) 24.3 sek.
2) R. Misiūnas (Ž) 25.5 sek.
3) L. Cieška (Ž) 25.7 sek.

880 yd.

1) R. Gudas (A) 2:24.8 min.
2) R. Burdulis (A) 2:26.0 min.
3) K. Karalius (Ž) 2:28.0 min.

I tolį

1) A. Malinauskas (A) 20'5"
2) K. Gaižutis (A) 19'10"
3) A. Motiejūnas (Ž) 19'7"

B. Butkus

I aukštį

1) B. Butkus (Ž) 5'2"
2) A. Klimas (A) 5'2"
3) R. Gudas (A) 5'2"

Trušuolis

1) A. Žaliauskas (A) 40'8"
2) K. Gaižutis (A) 38'8 1/2"
3) A. Motiejūnas (Ž) 38'7"

Rutulys

1) R. Burdulis (A) 41"
2) A. Klimas (A) 40'5"
3) R. Misiūnas (Ž) 36'9 1/2"

Moteryų vėžys...

(Atkelta iš 5 psl.)

Normalus neštumas, kur baigiasi normaliu gimdymu be jokių komplikacijų, kūdikio maitinimas krūtimi yra geriausia apsauga nuo krūtų vėžio išsivystymo.

Motėrimas virš 30 metų laikas nuo laiko - kartą, o senesnio amžiaus ir du kartus metuose, būtinai eiti pas gydytoją patikrinti sveikatą. Anksti pastebėta vėžio pradžia visada duoda geresnius rezultatus. Vėžys iš savo pirminio židinio nepalies kitų organų, jei laiku bus pradėtas radikalus gydymas.

Ir pabaigai dar tenka užsiminti apie baimę susirgti vėžiu. Dažniausiai kancerofobija gauna asmenys, turintieji silpną nervų sistemą, kada jie pav., ligoninė, stebi sergantį vėžiu.

Pas tokius asmenis, dėl ligotos vaizduotės, gali atsirasti panašūs simptomai, kaip ir pas kaimyną - ligonį, sergantį tikru vėžiu.

Kartais panašūs ligoniniai ir suprantą, jog tai tik įsivaizdavimas, bet jo atsikratyti nepajėgia. Pav., ligonis, turintis hemorojų (išsivysčiusios žarnos venų išsiplėtimą) ir kartais iš jo kraujavimą, pradeda vaizduoti vėžiu sergąs. Nežiūrint į gydytojo tikrinimą, jog tai ne vėžys, ligonis užsigauna ir gydytojų priekaišais, jog ji apgaudinėja, jog jis pats jaučia sergąs žino savo likimą. Ligoniniai, ypač moterys, dažnai verčia, net atsiveikina su savo artimais, liesėja, nemiega ir t.t. Kartais tokiems ligoniams lengviau pagydyti tikrą vėžį, negu įtikinti jo klaidingą įsivaizdavimą. Tokiam atveju geriausia pagalba - gydymas hipnoze.

Diskos

1) A. Klimas (A) 112'8"
2) R. Burdulis (A) 106'1/2"
3) K. Batūra (A) 104'5"

Ietis

1) R. Burdulis (A) 159'4"
2) R. Liogys (Ž) 132'5"
3) K. Batūra (A) 130'5 1/2"

4x10 yd.

1) Toronto (A. Žaliauskas, K. Gaižutis, Klimas, Malinauskas) 47.9 sek.
2) Clevelandas (R. Misiūnas, L. Cieška, R. Liogys, A. Motiejūnas) 48.5 sek.

JAUNIŲ B KL.

75 yd.

1) A. Žaliauskas (A) 8.5 sek.
2) V. Premeneckas (Ž) 8.8 sek.
3) V. Augis (Ž) 9.7 sek.

I tolį

1) A. Žaliauskas (A) 20'5"
2) V. Premeneckas (Ž) 16'11"
3) T. Pikturna (Ž) 15'3 1/2"

I aukštį

1) T. Pikturna (Ž) 4'8 1/2"
2) V. Ruseckas (A) 4'6 1/2"
3-4) R. Dumbrys ir S. Venclauskas 4'5"

Rutulys (8 lbs.)

1) V. Augis (Ž) 39'3 1/2"
2) R. Dumbrys (Ž) 36'8"
3) A. Aižinas (V) 36'5 1/2"

Diskos (mot.)

1) A. Žaliauskas (A) 104'4"
2) V. Kasperavičius (Ž) 103'6"
3) S. Venclauskas (Ž) 100'8 1/2"

Ietis (mot.)

1) R. Dumbrys (Ž) 120'2"
2) A. Aižinas (V) 116'9"
3) V. Ruseckas (A) 98'5"

4 x 75 yd.

1) Clevelandas (S. Venclauskas, V. Augis, T. Pikturna, V. Premeneckas) 36.9 sek.
2) Toronto 38.3 sek.

MERGAIČIŲ A KL.

75 yd.

1) R. Besperaitytė (Ž) 9.9 sek.
2-3) A. Karaliūtė (Ž), D. Pacevičiūtė (V) - 10.3 sek.

I tolį

1) R. Besperaitytė (Ž) 14'10 1/4"
2) A. Gataveckaitė (A) 14'5 1/4"
3) Ed. Kromaitė (V) 14'3 1/2"

D. Pacevičiūtė

I aukštį

1) D. Pacevičiūtė (V) 4'4"
2) R. Besperaitytė (Ž) 4'3"
3) N. Gelažytė (Ž) 4'2"

Rutulys

1) I. Besperaitytė (Ž) 28'1 1/2"
2) D. Simonaitytė (A) 26'11 1/2"
3) R. Dučmanaitė (Ž) 26'10"

Diskos

1) R. Gaidžiūnaitė (Ž) 82'2"
2) V. Ambrazevičiūtė (Ž) 76'2"
3) D. Simonaitytė (A) 73'9"

Ietis

1) I. Besperaitytė (Ž) 77'8 1/2"
2) R. Besperaitytė (Ž) 74'8"
3) D. Simonaitytė (A) 62'5"

4 x 75 yd.

1) Clevelandas (L. Juodytė, A. Karaliūtė, I. Besperaitytė, R. Besperaitytė) 39.0 sek.
2) Toronto

MERGAIČIŲ B KL.

50 yd.

1) A. Karaliūtė (Ž) 7.0 sek.
2) E. Juozaitytė (A) 7.2 sek.
3) A. Sapijonytė (A) 7.3 sek.

I tolį

1) T. Supronaitė (V) 13'9 1/2"

KURIOZAS TRAUKINYJE (Telefotografija)

Montrealio aktoriai Juozas Akstinas ir Leonas Barauskas pakeliui į Clevelandą.

I Clevelandą - ilgas kelias!
Toli paliko Montrealis...
Naktis... diena... jau vėl sutemo...
Važiuojam pro bizonų žemę ---
Ir, pagal madą šios gėdynės,
Štai, pacifizmą prisiminę,
Ir Zbignievas, ir Švitrigaila
(Du priešai, susiglaudę meiliai),
Saldžiai sapnuoja taiką šventą,
Kaip Chrusciovas su Prezidentu...

Arlauskaitės - Mikšienės vadojamo Detroito dramos mėgėjų sambūrio vaidinimas keleto fragmentų iš tos senos komedijos - Amerika Partyje.
Visi Detroito ir apylinkės miestų lietuviai kviečiami į šį paminėjimą atsilankyti.

VI. Mg.

Parduodami du kilimai (carpetai)

9x12. Abu vienos spalvos. Geros rūšies, mažai vartoti. Šaukti IV 6-5279. (79)

SAVE
Part Of
Every Pay

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

DETROIT

"AMERIKA PARTIJE" 60 METŲ
SUKATIES MINĖJIMAS

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas ruošia pirmojo vaidinimo (Amerika Partije), kuris įvyko prieš 60 metų Palangoje, paminėjimą. Šio, lietuviškojo teatro gimtadienio, akademija įvyks spalio 11 d. (sekmadienį) 4 val. p.p. Tarptautinio Instituto Rūmuose - 111 E. Kirby g. (prie Woodward Meno Muzėjaus). Programoje: dramaturgo Vytauto Alanto paskaita ir šio paminėjimo iniciatorės (režisiorės) Z.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs daiktai
pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF ŠILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HINRY FURNACE CO. MEDINA O.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Jau ši sekmadienį įvyksta Milžino Paunksmės pastatymas

Ši sekmadienį, spalio 11 d., 3:30 val. p. pietų, Slovenian Auditorium salėje (6409 St. Clair Ave.), įvyksta Milžino Paunksmės pastatymas. Vaidina Montrealio Lietuvių Dramos Teatras — pats pajėgiausias lietuvių dramos kolektyvas. Vaidinimas užsitęs beveik 4 valandas. Veikalas labai įdomus, intriguojantis, atskleidžias Lietuvos valstybės tolimą praeitį.

Šį vaidinimą reikia visiems pamatyti. Ir vyresniesiems ir jaunimui. Rengėjai pasirūpino, nors pastatymo išlaidos labai didelės, kad bilietai visiems būtų prieinami. Kadangi vaidinimą norima pradėti punktualiai, tat bilietais reikia iš anksto pasirūpinti. Jie parduodami kiekvieną darbo dieną nuo 7 val. ryto iki 5 val. p. pietų Dirvos redakcijoje. Vakaraš gali užsisakyti šaukdami telefonu GL 1-3976.

Bilietai sekmadienį bus parduodami nuo 10 val. ryto iki 12 val. Dirvoje. Salės kasa bus atidaryta nuo 2 val. po pietų. Taigi sudaromos sąlygos, kad bilietais iš anksto pasirūpintumėt ir prie salės kasos nebūtų susigrūdimų.

Mes dar kartą kviečiame visus clevelandiečius, o taip pat ir toliau gyvenančius, sekmadienį tikrai būti Milžino Paunksmės past tyme, pasidžiaugti mūsų lietuviško teatro pajėgumu ir pagyventi turtingą Lieuvos istorinę praeitį.

• **Montrealio Dramos Teatro aktoriai į Clevelandą atvyksta** šeštadienį, spalio 10 d., 6 val. vakaro. Atvyksta traukiniu. Tat visi, kurie esate pasižadėję duoti nakvynės juos galit pasiimti tiesiai iš geležinkelio stoties arba vėliau iš Gaidžiūnų namų (telef. GL 1-3976).

• **Milžino Paunksmės pastatymo** Clevelande garbės rėmėju sutiko būti Joseph Mull-Muliolis, namų prekybos ir apdraudos atstovas. Ačiū labai!

• **Kun. K. Širvaitis** išvyksta kapeliono ir mokytojo pareigoms į lietuvių seselių k a z i m i e r i e č i ų išlaikomą gimnaziją Philadelphiaje.

• **Apolonija ir Valdemas Šenbergai**, spalio 4 d. savo namuose atšventė 30 metų vedybinę sukaktį. Vaisėse dalyvavo kun. dr. K. Širvaitis, Janavičiai, Kamantai, Mikšiai, Petukauskai, Širvačiai, Tallat-Kelpšai, Dr. Degesys su ponia, Sagiai, Jokubaičiai, Bacevičius, Malcanas, Sviderskas, Mockai, Palūnai ir kt.

• **Lietuviškam gyvenime aktyvių jaunuolių:** M. Dabrikaitės ir R. Kižio sutuoktuvės įvyksta ši šeštadienį, spalio 10 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, 10 val. ryto.

• **Pradedant rudens sezoną**, pas t. n. Giedrę Natkevičiūtę buvo ASS Clevelando skyriaus bendroji sueiga. Joje išklausyti paskutiniųjų ASS ir lietuviškos studentijos veiklos pranešimai: fil. Dr. M. Budrienės viešnagė Clevelande, ASS studijų dienos Darbo Dienos savaitgalį, įspūdžiai iš Santaros suvažiavimo ir kt. Spalio 17 d. Čiurlionio namuose bus metinė ASS šventė. fil. M. Dabrikaitė ir senj. D. Kižys pakvietė visus akad. skautus-tes į savo vestuves.

• **Dail. Vyt. Ignas** persikėlė į nuosavus namus: 12616 Arlington Ave., Cleveland 8, Ohio. Telef. GL 1-5186.

Parduodamas namas

Netoli St. Clair — 552 E. 120. keturių miegamųjų, vienos šeimos namas. Studijų kambarys trečiam aukštam. Gražiai išdekoruotas. \$12,900.

Greenland Realty

LI 1-1122 EV 1-8810

Išnuomojamas butas

Hecker gatvėje.
Teirautis: LI 1-6613.

NAMAS NETOLI N. PARAPIJOS

Į šiaurę nuo Blvd. mūrinis ir medinis namas. 8 metų. 6 kamb. Colonial stiliaus. Kilimai. Kambarys rūsyje. Netoli Naujosios parapijos bažnyčios. Kaina — \$23,000.

De Vann Real Estate

535 E. 185 St.
KE 1-2227 (80)

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

I.icensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Siešcencas, Bendžino vaitas
Vaclovas Kerbelis

Elžbieta Ščekocka, Sonkos kambarinė,
Felicija Sideravičiūtė

Sonka, Jogailos žmona
Birutė Pūkelevičiūtė

Liucija, Zbignievo šeimininkė
Bronė Malaiškienė

Zbignievas Olesnickis
Leonas Barauskas

Ciolekas, Poznanės vyskupas
Vytautas Sabalys

Svientekas, Zbignievo ūkvedys
Albinas Urbonas

Tarnovskis, Krokuvos vojevoda
Vincas Skaigiris

Rumbaudas, Lietuvos didžiūnas
Steponas Kęsgaila

Į CLEVELANDĄ VAŽIUOJAM SU TIKRU ENTUZIAZMU

Pasikalbėjimas su Montrealio Lietuvių Dramos Teatro meno vadovu Kaziu Veselka

tie žmonės, kurie vaidina mažesnes roles, yra smarkiai užimti per visą spektaklį: persigrimuodami iš vaidmens į vaidmenį, pertraukę metu kaitaliodami scenovaizdį ir t.t.

Grynai aktoriskas uždavinys irgi buvo nelengvas. Vaidiname "lietuviškąjį Šekspyrą", taigi, vien eiliuoto teksto apvaldymui teko paskirti daug laiko ir pastangų. Šiuo klausimu plačiau galėtų pasisakyti veikalo režisierius.

Galop - scenovaizdis ir kostiumas buvo taipogi sunkiai išsprendžiamos problemos.

- Devynių "M. Paunksmės" paveikslų vieta nuolat keičiamas. Kokiu principu sprendėte jos kilnojimą?

- Mūsų dekoracijos yra konstruktyvinio pobūdžio. Pagrindiniai rėmai per visą spektaklį pasilieka tie patys. Keičiasi tik jų pozicija, pasikiros detalės ir "žemėlapiai", kuriais nužymima veiksmo vietai bei laikas. Tada nebūvo vien "bėdos sprendimas". Sceninis santarminumas teikia daugiau vaizduotės laisvų ir pačiam žiūrovui - nėra reikalo scenoje statyti masivių mūrų su skliautais ir arkom. Kilnus kulisos aksomas ir dekoratyvinė užuomina visad teiks deramą foną dramai spektakliui, neužgoždami svarbiausio jo kūrėjo - aktorius.

- Spektakliui turite išpūdingus

kostiumus. Ar juos nuomojate Montrealyje?

- Visi kostiumai yra mūsų nuosavybė - siūti pagal "M. Paunksmės" eskizus. Skolinti kostiumai, kad ir kaip puošnūs būtų, sunkiai išvengs pripuolamos kolekcijos išpūdžio. Šiuo atveju gi dažnai spalvomis norėjome nusakyti personažų charakterius ar jų tarpusavio santykius. Pav., ugningam kunigaiškčiui Švitrigailai pasirinkome skaitstvario spalvą, pavydo aistras apakintam Hinčai - vyšnių raudonumo aksomą; Sonkai tapus Zbignievo sąjungininke, ir jos rūbas krypstą į partnerio violetinę, Svienteko - Liucijos žaismę Slavkovo dvare atšviesta bendru samanų spalvos tonu ir pan.

- Spaudoje teko skaityti priekaištų dėl Švitrigailos jaunystės. Ar galėtumėte juos atremti?

- Tiesa, 1427 - 30 metais Švitrigaila buvo jau sumitęs vyras. Tačiau man daug svarbiau rodės pavaizduoti liepsningą kunigaikštį Švitrigailą, švytinčią vidine ugnimi: šaunų polėkį, neramią dvasią, nemirštančią laisvės mintį, negu tiksliai atgaminęti Švitrigailos išorinį paveikslą. Šitam tikslui jaunystės mostas ir skambus žodis buvo daug parankesni už pristabdytą senstelėjusio žmogaus ritmą.

Vienoje recenzijoje buvo taipogi pasigendama kryžiaus ant Zbignievo krūtinės. Esą, pa-

veiksluose Zbignievas visur piešiamas su kryžium... Į tai tektų panašiai atsakyti: Zbignievas stengėmės praveisti politinio intriganto plotmę. Todėl ir jo rūbą puošėme atitinkama detale - auksiniu lenkų karūnos ereliu.

Kai kam vėl - netiko Jogailos galva. Antkapyje jo pakaušis esąs skustas. Pasirinkome baltą, minkštą plauką ne vien dėl to, kad esama ir tokių Jogailos paveikslų (Jogailos koplyčia, Vavelio katedra - paveikslai: "Trys karaliai" ir "Teologinis disputas"), bet ir dėl to, kad skusta galva rodė pernelyg šaltas ir kampuotas kontūras.

Jeigu būtumėte tiksliai sekę istorinius šaltinius, Jogailą būtų tekę apvilkti gelsvu, paprastu audeklu ir avies kaikiu, nes, pagal Dugosą, šitaip Jogaila nuolat tevilkdavo. Tačiau scena turi ir savo estetinius reikalavimus, gi ypač tokioj pakilioj dramoj, kokia yra "M. Paunksmė". Teatras yra teatras. Jis nebūtinai tapatiškas gyvenimui.

- Ar "M. Paunksmė" sunki pergabenimui?

- Spektaklis yra parengtas išvykoms iš anksto. Visi baldai susidėsto ir atskirus gabalus. Paauskštiniame ir laiptuose yra įrengtos spintos drabužiams bei smulkiai bufatorijai. Jokia mūsų išvyka išforminimo prasme nesisiskiria nuo premjeros. Tačiau, nežiūrint šių pasiruošimų, "Paunksmės" transportacija nelengva, ypač pervažiuojant sieną, kur kas kartą reikia net kiekvienam kostiumui sudaryti muilinės deklaracijas ir įkainojimus.

- Ar po išvykos Clevelande ketinate "M. Paunksmę" dar kur nors pastatyti?

- Pasiūlymų turime nemažai, tačiau sunkiau vyksta konkrečiai sutarti. Dažniausiai "derybos" nutrūksta po to, kai savo laiške pažymime, kad vaidinti tegalime dramai spektakliui tinkamoje scenoje.

Išvykos is rengėjų pareikalauja nemaža rizikos. Su dideliu džiaugsmu tenka pastebėti, kad Dirva nepabūgo jokių kliūčių ir sunkumų. Į Clevelandą važiuojame su tikru entuziazmu - žinome, kad tai kolonija, ypatingai jautri lietuviškai dramai. Ir tikimės, kad neapvilsime nei rengėjų, nei žiūrovo.

- Ar jūsų nuomone, teatrinis darbas išsivijijoje įmanomas?

- Nesigilindamas į operos ir baletu problemas, į šį klausimą norėčiau atsakyti tiksliai iš dramai teatro taško. Esu giliai įsitikinęs, kad dramai vietas išsivijijoje nėra utopiška svajonė, bet visai realiai įgyvendinamas dalykas. Ypač didesnė kolonijoje, kur susispietę gausni lietuviai išsivijū būriai.

- Dažnai sugestijonuoja, jog teatrą sucementuoti gali tik pastoriai sudaromos lėšos, teikiančios aktorui pragyvenimo šaltinį. Kaip žiūrite į šią sąlygą?

(Nukelta į 8 psl.)

Mikalojus, Sandomieriaus vojėvoda.
Ričardas Simaniūkštis

Sigismundas, Vengrų karalius
Juozas Akstinas

Hinča, Lenkų riteris
Kazys Veselka

Zaremba, Lenkų riteris
Zigmas Lapinas

Šį sekmadienį

Spalio 11 d. 3.30 val. p.p.

SLOVENIAN AUDITORIUM

6409 St. Clair Ave., Clevelande

**Montrealio Lietuvių
Dramos Teatras**

vaidina

MILŽINO PAUNKSMĖ

Balio Sruogos 3-jų veiksmų, 9 paveikslų,
trilogišką istorijos kroniką

Režisūra - Birutės Pūkelevičiūtės

Scenovaizdis - Kazio Veselkos

Muzika - Zigmo Lapino

Choreografija - Birutės Vaitkūnaitės

Bilietai parduodami Dirvoje ir prie įėjimo
Slovenian Auditorium

**Būtinai pamatykit Milžino
Paunksmę. Tai vienintelė proga
Clevelando ir jo apylinkių
lietuviams.**

- Su kokiais sunkumais susidūrėte, pradėję "Milžino Paunksmės" darbą?

- Pirmiausiai teko kiek galint glaudinti spektaklio dalyvių sąstatą. "M. Paunksmė" reiktų bent dvigubai daugiau žmonių, negu jų pajėgėm sutelkti dabartiniam pastatymui. Montrealio aktoriškieji resursai yra riboti ir to pasėkoje daugeliui kolektyvo narių teko vaidinti po kelis vaidmenis. Šiuometinio sąstato apkrova yra labai didelė. Net

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

KAS IR KUR?

• Spalio mėn. pradžioje Vilniuje lankėsi būrys užsienio spaudos atstovų. Dauguma iš komunistinių kraštų, bet buvo ir iš kitur. Reikia manyti, kad po šio lankymosi apie dabartinę Vilniaus padėtį pasirodys daugiau žinių.

• Lenkijoje gyvenančių lietuvių centras, po įvykusio atstovų pasitarimo-suvažiavimo, būsiąs Seinuose.

• Agronomas Balys Barkus, gyvenęs Sydnejuje, Australijoje, jau 4 metai dirba Australijos žemės ūkio tyrimo įstaigoje. Nuo šių metų liepos mėn. paskirtas agronomo-analisto pareigoms. Šių metų pradžioje Australian Agricultural Science Institute pripažino agr. B. Barkaus universiteto diplomą. Agr. B. Barkus studijas pradėjo Ž. Ū. Akademijoje, Dotnuvoje, ir jas baigė Halle universitete, Vokietijoje.

Agr. Balys Barkus su žmona, medicinos daktare Valerija ir dukra Laima prie savo namo Concord, Australijoje (Sydnejaus priemiestyje).

• Detroito Santaros skyriaus valdybą dabar sudaro: Bronė Badikonytė — pirm., A. Bludžius — vicepirm., A. Juška — ižd., L. Mingėlaitė ir A. Vaičiūnaitė — sekret. Naujos valdybos numatytos studijų dienos įvyks spalio 17-18 dienomis.

Elvyra Šikšnūtė - Vodopaliėnė, viena iš aktyviausių sportininkių, eilės rekordų laimėtoja, prieš porą metų rungtynėse susilaužė koją. Po ilgo gydymosi ji į sportininkų lietuvių eiles grįžo kaip jų mokytoja. Ir vykstant Clevelando - Toronto tarpmiestinėse varžybose buvo pasidžiaugta, kad ji vėl sportuojančio jaunimo tarpe. Tėvas Paulius, O.F.M. jai įteikia dovaną.

Dirvos nuotrauka

NELAUKdami užsisakykit "Selected Lithuanian Stories"

Į talką atėjus didiesiems kultūrinių pastangų rėmėjams Juozui Bachunui ir Neris International direktoriams - dr. Juozui Kazickui ir dr. Kęstučiui Valiūnui, knygos leidimo sunkumai laikinai nugalėti, ir "Selected Lithuanian Stories" tikrai pasirodys dar šiais metais. Tikimasi, kad prenumeratoriai ją gaus ne vėliau kaip š.m. gruodžio 10 d. Vadinasi, visi, kurie norite savo svetimtaučiams draugams padovanoti lietuviškos kūrybos su kalėdiniais sveikinimais, pasukbėkite užsisakyti dabar, nes knygos spausdinamas ribotas kiekis. Tik tie knyga tikrai gaus, kurie spės užsiprenumeruoti iki š.m. lapkričio 15 dienos. Likusieji knygos egzemplioriai bus atidėti JAV viešosioms ir mokyklų bibliotekoms.

Knygoje iš eilės spausdinami šie rašytojai ir jų kūriniai: Juozas Brazaitis - Lietuvių mažųjų

pasakojimų apžvalga, Vincas Kudirka - Lietuvos tilto atsiminimai, Jonas Biliūnas - Brisiaus galas, Šatrijos Ragana - Irkos tragedija, Antanas Vienuolis - Paskenduolė ir Užkeiktieji vienuoliai, Vincas Krėvė - Silkės ir Gilšė, Ignas Šeinius - Vėl anapus geležinės uždangos, Jurgis Savickis - Raudoni batukai ir Kova, Juozas Grušas - Kelionė su kliūtimis, Vytautas Alantas - Povandeniniai burbulai, Petras Cvirka - Kiškis, Vincas Ramonas - Agotos skarelė, Antanas Vaičiulaitis - Auksinė Kurpaitė, Jurgis Jankus - Velnio bala, Nelė Mazalaitė - Nežinomas karėvis, Stepas Zobarskas - Monsonjoro suoliukas, Marius Katiškis - Duobkasiai, Algirdas Landsbergis - Graikijos vėjas, Aloyzas Baronas - Sugrįžimas. Knygos gale - trumputės rašytojų biografijos.

Charles Angoff knygą pristato amerikiečiams skaitytojams.

Knygos kaina: \$5. Užsisakykite šiuo adresu: Stepas Zobarskas, 85-37 88th St., Woodhaven 21, N.Y.

Atvykstame į Clevelandą...

(Atkelta iš 7 psl.)

- Mano nuomone, toks asmeniškos paskatos momentas lemtingu faktorium būti negali. Be abejonės, finansinė parama daug išeivijos teatruį pagelbėtų, tačiau, jei kuris paukstis jau beplunksniu tapo, vargu ar tai jam išaugintų sparnus... Iš šiaurinio kontinento pakraščio sunku kalbėti apie visuotinės dramos aktorių nuotakas. Montrealyje gi - apie "algas" nesvajojama. Konkreti visuomenės pagalba būtų tačiau visokeriopa tikslinga

PHILADELPHIA

J. Augaitytės mokinių koncertui praėjus

Gražioje Ethical Society salėje, esančioje miesto centre, rugsėjo 26 d. įvyko J. Augaitytės mokinių koncertas. Publikai prisistatė 8 mokiniai, kurių tarpe buvo ir 3 lietuvaitės - Z. Čikotaitė, A. Gaigalaitė ir O. Matijošaitė. Koncertui prasidėjus iš karto jautėsi, kad yra padaryta didžiulė pažanga tiek pačiame dainavime, tiek scenos laikysenoje. Atrodo, kad įdėtas darbas neša gražių vaisių.

Patį programą susidarė iš liaudies dainų bei operos arijų. Reikia pasakyti, kad programa sudaryta be priekaištų, visur išlaikytas nuosaikumas bei skonis, tai nuopelnas mokytojos J. Augaitytės.

Iš mokinių tarpo ypatingai išsiskyrė A. Gaigalaitė ir A. Del Borrello, kurios padirbėjus gali drąsiai tęsti pradėtą darbą profesionaliniame teatre. Tačiau ir kitos neatsilieka ir gerai žingsniais žengia pirmyn.

Ypatingai gera buvo akompanijatorė - Shirley Gedminis, kuri su preciziniu tikslumu ir skoniu lydėjo jaunuosius solistus, sudarydama kuo geriausias sąlygas jiems pasireikšti.

Kitos lietuviškos kolonijos, rengdamos kokį nors koncertą, gali drąsiai kreiptis jos talkos.

Baigiant, ypatingai tenka sveikinti pačią koncerto kaltininkę ir mokinių mokytoją op. solistę J. Augaitę, kuri stengiasi jaunimą auklėti meno srityje. Jauniesiems gi menininkams pradėtą darbą tęsti toliau, dirbti ir tobulėti kiek sąlygos leidžia ir sudaryti vėl progą savo pasirodymu pradžiuginti Philadelphijos visuomenę. Laukiame.

Vytautas Matonis

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Losangeliečiai pietauja gamtoje ir tariasi apie tautinių namų reikalingumą. Pirmoje eilėje: H. Waitekas, A. De Rosse, A. Žatkus, Rūta Sakienė. Antroje: Biekšienė, K. Lukšys, Motieka ir Sakas. V. Aleksandrūno nuotrauka

Bendruomenė švietimo reikalais

LB Tarybos sesijai pateikta-me apyskaitiniame pranešime LB Centro Valdyba sakė:

Reikia pripažinti, kad lituanistinis švietimas nėra nei rei-

kiamos apimtys, nei tinkamo lygio. Faktas, kad lituanistinės mūsų mokyklas geriausiai atveju telanko gal tik apie 50% lietuvių vaikų, o ir jos pačios tėra tik "vargio mokyklos" - jų lankymas priklauso nuo pačių mokinių noro ir tėvų geros valios, joms trūksta vadovėlių ir mokslo priemonių, joms kaikur stinga mokytojų ir pagailima net patalpų.

Visdėlo šių mokyklų buvimas, jų išsilaikymas ir duodamieji vaisiai yra tie pragiedrumai, kurie teikia mums daug džiaugsmo ir šviečia lietuviškos ateities viltimi.

Todėl džiaugiamės kiekviena mus pasiekiančia gera lituanistinio švietimo žinia. Jų yra.

Nors pamazu ir su kliūtimis, bet juda į priekį lituanistinių vadovėlių leidimas. Kaikurie jau surinkti, sulaužyti ir įrisami.

Daug kur lituanistinės mokyklos jau pradėjo naujus mokslo metus. Tačiau yra vietų, kur labai sunkiai sprendžiamas jų vedėjų ir mokytojų suradimas. Senieji iš darbo išsijungia, naujų neatsiranda. Neparodoma reikalo supratimo arba pastatomi keisti reikalavimai - ne vedėjas ir mokytojas turėtų tarnauti mokyklai, bet mokykla "ponui" vedėjui ir mokytojui. Džiugu, kad į darbą jungiasi mūsų jaunimas, išėjęs mokslo Amerikos universitetuose ir įsigijęs pakankamą lituanistinį pasirengimą - tokių atvejų jau yra ne vienas.

LB Centro Valdybai yra atsiųsti Chicagos Aukštųjų pedagoginių lituanistikos kursų nuostatai. Jų įvade sakoma:

Kad nedingty lietuvių tautos per ilgus amžius sukratus dva-

vien įforminimo medžiaga kaimo virš \$1500), tačiau iki šiol mums pavykdavo išvengti finansinio bankroto. Jokio plano dar nesame atsisakę dėl lėšų stokos. Daug baisesnė mums rodos dvasinio bankroto grėsmė, iš kurio nei auksu žvanganti mašina negalėtų mūsų išgelbėti.

sinis turtas kalboj, istorijoje, tautosakoj, tautodailėj, literatūroj ir papročiuose, pirmoje eilėje reikia jį išsaugoti mums patiems, o po to perduoti jį, kaip kultūrinę vertybę, tolimesnėms kartoms. Juk tautybė, nelyginant ugnis, nekurstoma gėsta, ypač tada, kai didelė tautos dalis yra išblaškyta po visą pasaulį ir nėra normalaus ryšio su pačiu židiniu.

Lituanistikos kursų tikslas - parengti lituanistinių dalykų dėstytojus išeivijos lietuvių mokykloms ir lituanistinių dalykų lektorių toms gyvenamojo krašto mokyklos įstaigoms, kur tokie dalykai dėstomi.

Einamųjų dalykų lentelėje randame lietuvių kalbą, literatūros teoriją ir lietuvių literatūrą (tautosaką, sroves ir kt.), Lietuvos istorijos šaltinius ir periodizaciją, kaimynų istoriją, lietuvių kultūros istoriją, psichologiją, didaktiką, lietuvių kalbos metodiką ir mokyklinę praktiką, istorijos dėstymo metodiką ir mokyklinę praktiką, lietuvių kalbos ir literatūros seminarus, lietuvių tautos istorijos metodologiją, lietuvių kalbos dėstymo metodiką svetimtaučiams.

Pilna kursų programa išeinama per trejus metus, dirbant šeštadieniais po 4 val. (120 pasikaitų per metus). Trečiais metais klausytojai gali specializuotis. Studentas specializuojasi bei diplominiam darbu temą pasirenka susitaręs su atitinkamu lektorium.

LB Centro Valdybai taip pat yra pranešta, kad LB Clevelando I apyl. valdybos iniciatyva (pirm. J. Virbalis, kult. reikalų vadovas J. Žilionis) Clevelande pradeda veikti Aukštesnieji lituanistiniai kursai, kuriuose dėstoma lietuvių kalba ir literatūra, jų metodikos, Lietuvos istorija, žurnalistika. Darbas pradėtas spalio 1 šv. Jurgio parapijos patalpose. Į kursus priimami baigę aukštesniąsias mokyklas, lituanistines mokyklas arba turį tolygų išsilavinimą. (S.B.)

Chicagos rajono žurnalistų suvažiavimo dalyviai spalio 3 d. Jaunimo Centre su konsulu Dr. P. Daužvardžiu.

A. Gulbinko nuotrauka